Autoreferat

1. Imię i nazwisko

Katarzyna Małgorzata Ostrowska

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

10.2017–06.2020 r., Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach; studia doktoranckie w dyscyplinie językoznawstwo; tytuł naukowy doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo uzyskany w dniu 25.06.2020 r.; temat pracy doktorskiej: *Składniowe ukształtowanie współczesnego polskiego reportażu*; promotor: prof. dr hab. Marek Ruszkowski; praca doktorska obroniona z wyróżnieniem; recenzenci: prof. dr hab. Małgorzata Święcicka (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), dr hab. Małgorzata Rybka (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

10.2020–03.2022 r., Szkoła Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego; Podyplomowe Studia Kwalifikacyjne Nauczania Kultury Polskiej i Języka Polskiego jako Obcego, świadectwo ukończenia studiów podyplomowych w 2022 r.

10.2012–07.2017 r., Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, studia I i II stopnia na kierunku filologia polska, tytuł zawodowy magistra uzyskany w dniu 11.07.2017 r.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

10.2021 r. – obecnie, Zakład Badań nad Dyskursem, Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach; adiunkt.

10.2020–09.2021 r., Zakład Badań nad Dyskursem, Instytut Literaturoznawstwa i Językoznawstwa, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach; asystent.

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnieć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

4.1. Osiągnięcie prezentowane jako podstawa do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego

Katarzyna Ostrowska, *Reportaże Jacka Hugo-Badera. Studium leksykalno-semantyczne*, 2026, Kielce: Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, ISBN: 978-83-8377-091-8, e-ISBN: 978-83-8377-092-5, doi: 10.2591/14673.

Recenzenci: prof. dr hab. Ewa Młynarczyk, prof. dr hab. Małgorzata Witaszek-Samborska.

4.2. Podstawowe informacje i struktura pracy

Monografia pt. *Reportaże Jacka Hugo-Badera. Studium leksykalno-semantyczne* mieści się w nurcie paradygmatów językoznawczej stylistyki oraz semantyki, jest efektem badań nad ukształtowaniem leksykalno-stylistyczno-tematycznym twórczości książkowej Jacka Hugo-Badera. Prezentowane w niej badania zostały oparte na materiale ośmiu powieści reportażowych Hugo-Badera ze względu na popularność twórczości reportażysty, interesujący indywidualny styl autorski składający się m.in. z potocyzmów, ekspresywizmów, wulgaryzmów, zapożyczeń, neologizmów, zdrobnień, spieszczeń, zgrubień.

Publikacja stanowi istotny wkład w rozwój dyscypliny językoznawstwa z kilku powodów.

Po pierwsze, wypełnia lukę badawczą dotyczącą indywidualnego stylu autorskiego współczesnych polskich reportażystów z wykorzystaniem najnowszych możliwości infrastruktury korpusowo-frekwencyjnej CLARIN-PL.

Po drugie, stanowi uzupełnienie analiz reportaży Hugo-Badera, które nie zostały dotąd poddane pełniejszej refleksji lingwistycznej. Dotychczasowe publikacje skupiały się na oglądzie reportaży książkowych i publicystycznych w ujęciu literaturoznawczym lub prasoznawczym – brak w nich szczegółowych analiz językoznawczych, które powinny dostarczać konkretnych ilościowo-jakościowych danych na temat ukształtowania środków wyrazu artystycznego oraz głównych tematów uwidaczniających się w słownictwie.

Po trzecie, reprezentuje polimetodologiczny ogląd stylu powieści reportażowych Hugo-Badera, łącząc tradycyjne badania nurtu stylistyki lingwistycznej z analizą pól tematycznych przy wykorzystaniu metod językoznawstwa korpusowego i frekwencyjnego za pośrednictwem nowoczesnych narzędzi do badań ilościowych.

Niniejsza praca składa się z pięciu rozdziałów zasadniczych oraz *Zakończenia*.

W pierwszym rozdziale poruszyłam fundamentalne kwestie terminologiczne dotyczące reportażu książkowego, przedstawiłam sylwetkę Hugo-Badera, tematykę jego reportaży, stan badań nad jego twórczością z perspektyw literaturoznawczej oraz prasoznawczej.

W drugim rozdziale zaprezentowałam podstawowe cele badawcze monografii oraz jej założenia. Trzeci rozdział obejmuje analizę i interpretację wyróżników idiostylu reportaży Hugo-Badera z podziałem na warstwy leksyki – potocyzmy, wulgaryzmy i przekleństwa, zapożyczenia, neologizmy; słowotwórcze środki wyrazu – zdrobnienia i spieszczenia, zgrubienia. Czwarty rozdział dotyczy funkcjonalnej sprawczości wykładników idiostylu Hugo-Badera, rozumianej jako sposób oddziaływania tych jednostek leksykalnych na kształt wypowiedzi, co ma miejsce za pośrednictwem leksyki o potencjale znieważającym. Piąty rozdział stanowi semantyczną próbę rekonstrukcji głównych tematów reportaży książkowych Hugo-Badera: SZAMANA, POLSKI, ROSJI, MIASTA z podziałem na najważniejsze kategorie semantyczne. *Zakończenie* zawiera podsumowanie oraz rezultaty badań z odniesieniem do celów i założeń badawczych.

4.3. Cele badawcze i założenia pracy

Do podstawowych celów badawczych monografii należą:

1. ilościowo-jakościowy opis leksykalnych i słowotwórczych wykładników indywidualnego stylu autorskiego Hugo-Badera oraz uchwycenie tendencji stylistycznych;
2. klasyfikacja leksykalnych środków wyrazu względem najbardziej charakterystycznych sfer i pól tematycznych;
3. analiza leksykalnych wykładników idiostylu Hugo-Badera w kontekście ich funkcjonalnej sprawczości rozumianej jako sposób oddziaływania tych jednostek na kształt wypowiedzi oraz relacje między nadawcą, bohaterem a odbiorcą reportażu;
4. rekonstrukcja i semantyczna analiza głównych tematów reportaży książkowych J. Hugo-Badera.

Wymienione cele badawcze ściśle korespondują z założeniami pracy.

Założenie 1.

Reportaże książkowe Hugo-Badera charakteryzują się wachlarzem środków językowo-stylistycznych – składających się na indywidualny styl autorski – które co do zasady w gatunku reportażu książkowego nie są eksponowane w takim zakresie, w jakim ma to miejsce w tekstach reportera. Należy więc leksykalne i słowotwórcze wykładniki idiostylu wyekscerpować za pomocą metod korpusowo-frekwencyjnych, a następnie dokonać opisu i analizy z perspektyw leksykologicznej, słowotwórczej i stylistycznej.

Założenie 2.

Leksykalne środki wyrazu stanowią najbardziej charakterystyczną grupę wykładników idiostylu Hugo-Badera zarówno pod względem jakościowym, jak i ilościowym, którą – zgodnie z metodą pól tematycznych – można podzielić na sfery i pola tematyczne.

Założenie 3.

Charakterystyczne językowo-stylistyczne wykładniki idiostylu reportaży książkowych Hugo-Badera składają się na ich funkcjonalną sprawczość, przejawiającą się w użyciu leksyki o potencjale znieważającym, pełniącej w określonych kontekstach funkcję dyskredytującą.

Założenie 4.

Reportaże książkowe Hugo-Badera dotyczą określonych tematów, które widoczne są nie tylko w intuicyjnym procesie czytania, ale również konceptualizują się w postaci określonych słów kluczowych. Należy je wyekscerpować z badanego korpusu za pośrednictwem aplikacji Korpusomat i narzędzia rozkładu słów kluczowych, następnie zbadać lewy i prawy kontekst, stworzyć listę związków wyrazowych oraz przeanalizować, do których kategorii semantycznych należą.

4.4. Korpus i metodologia

Za podstawę materiałową pracy przyjęłam zamknięty katalog ośmiu powieści reportażowych Hugo-Badera, kierując się zasadami: a) jednorodności gatunkowej – przynależności tekstów do gatunku reportażu książkowego, b) cezury czasowej – współczesności, a więc reportaży opublikowanych w XXI wieku.

Do korpusu zaliczyłam zatem następujące reportaże książkowe Hugo-Badera: *W rajskiej dolinie wśród zielska* (2002), *Biała gorączka* (2009), *Dzienniki kołymskie* (2011), *Długi film o miłości. Powrót na Broad Peak* (2014), *Skucha* (2016), *Audyt* (2018), *Szamańska choroba* (2020), *Strażnicy wolności* (2022).

W pracy badawczej zastosowałam następujące, główne etapy: a) analizę materiału badawczego metodami ilościowymi: korpusową i frekwencyjną; b) analizę korpusu metodami jakościowymi z uwzględnieniem perspektyw: leksykologicznej, słowotwórczej, stylistycznej, pól tematycznych, funkcjonalnej, semantycznej.

W pierwszej kolejności, wykorzystując metody analizy korpusowej oraz frekwencyjnej, utworzyłam korpus tekstów reportażowych Hugo-Badera z użyciem aplikacji Korpusomat, w wyniku czego otrzymałam 43 217 leksemów o łącznej frekwencji 629 053 wystąpień. Zastosowanie Korpusomatu umożliwiło uzyskanie uporządkowanej listy frekwencyjnej leksemów, jednak ich analiza wymagała każdorazowej weryfikacji kontekstowej. W związku z tym proces ekscerpcji miał charakter dwuetapowy: automatyczny (generowanie list frekwencyjnych) oraz manualny (selekcja jednostek nacechowanych stylistycznie i ich interpretacja w kontekście). Wyodrębnione w ten sposób środki językowe, świadczące o stylistycznym nacechowaniu oraz będące jednocześnie wykładnikami idiostylu powieści reportażowych autora, podzieliłam na: leksykalne (potocyzmy, wulgaryzmy i przekleństwa, zapożyczenia, neologizmy) oraz słowotwórcze (zdrobnienia i spieszczenia oraz zgrubienia).

Tym samym zrezygnowałam z szerokiego opisu leksyki neutralnej, co jest konsekwencją jej niższego potencjału różnicującego – jednostki nienacechowane nie pełnią tak wyrazistych funkcji indywidualizujących styl autora jak leksyka nacechowana. Uwzględnienie zaś zapożyczeń czy neologizmów, mimo ich relatywnie niższej frekwencji, jest uzasadnione wysoką wartością stylistyczną – jednostki te pełnią funkcję znaczących wyróżników idiostylu, sygnalizując m.in. osadzenie kulturowe, aktualność opisywanych zjawisk oraz kreatywność językową autora. W przyjętym podziale leksemów potocznych wyodrębniłam kategorię wulgaryzmów i przekleństw, mimo że w ujęciu leksykologicznym stanowią one część szeroko rozumianej leksyki potocznej, lokowanej jednak w jej najniższym, ekspresywnie nacechowanym rejestrze. Decyzja ta ma charakter porządkujący i analityczny – pozwala bowiem wyraźniej uchwycić zróżnicowanie stylistyczne materiału oraz odrębne funkcje pełnione przez jednostki o silnym nacechowaniu emocjonalnym i ekspresywnym.

Korzystając z perspektywy leksykograficznej, wnikliwie sprawdziłam leksemy w słownikach diagnostycznych oraz obserwatoriach językowych. Większość definicji została zaczerpnięta z *Wielkiego słownika języka polskiego* PAN, *Słownika języka polskiego* PWN;

zdarzały się jednak przypadki zastosowania *Obserwatorium Językowego Uniwersytetu Warszawskiego*, *Słownika języka polskiego* Doroszewskiego, *Słowosieci* oraz konstruowania przeze mnie własnych definicji ze względu na próbę wiernego odwzorowania semantyki leksemów stanowiących egzemplifikację badanego materiału językowego.

Do słowotwórczych środków wyrazu klasyfikowałam apelatywne spieszczenia, zdrobnienia, zgrubienia z wyróżnieniem ich formantu słowotwórczego zgodnie z interpretacją Renaty Grzegorczykowej (1984); w przypadku jednostek leksykalnych będących jednocześnie potocyzmami, zaliczałam je wyłącznie do grupy słowotwórczej, traktując podział na działy nauki o języku jako fundamentalny, tym samym uniknęłam podwójnego liczenia frekwencji określonych leksemów. Aby lepiej uchwycić funkcje stylistyczne, słowotwórcze środki wyrazu podzieliłam względem kryterium semantycznego.

W kolejnym etapie wykorzystałam dwie perspektywy: stylistyczną i pól tematycznych. Analiza stylistyczna pozwoliła ustalić, jakie funkcje stylistyczne pełnią określone grupy leksemów. W przypadku słowotwórczych środków wyrazu skupiłam się na funkcjach wyróżnionych przez Bogusława Kreję (1969). Metoda pól tematycznych została zaś wykorzystana w odniesieniu do leksykalnych środków stylistycznych, pokrywających ok. 92% całej leksyki nacechowanej stylistycznie, bazując na podziale sferycznym Barbary Batko-Tokarz (2019) z modyfikacjami podyktowanymi analizowanym materiałem.

Wykorzystana dwupoziomowa klasyfikacja leksykalnych środków wyrazu w reportażach J. Hugo-Badera obejmowała podział na następujące sfery tematyczne wraz z polami tematycznymi, tj.:

- SPOŁECZEŃSTWO (Mówienie, Prawo i łamanie prawa, Polityka i wojna, Zachowania nieakceptowane społecznie, Zasady współżycia społecznego),
- CZŁOWIEK – ISTOTA FIZYCZNA (Bieg życia, Czynności, Czynności i stany fizjologiczne, Określenia fizyczności człowieka, Uzależnienia),
- CZŁOWIEK – ISTOTA PSYCHICZNA (Działalność intelektualna człowieka, Działalność artystyczna człowieka, Ocena i wartościowanie, Relacje międzyludzkie, Stany psychiczne i zachowania emocjonalne, Usposobienie człowieka),
- CODZIENNOŚĆ (Najbliższe środowisko człowieka, Nowoczesne technologie, Pożywienie, napoje i czynności z nimi związane, Praca i pieniądze, Życie towarzyskie),
- CZASOPRZESTRZEŃ (Cechy i właściwości materii, Dotyk, Dźwięk, Intensywność, Zapach).

Kolejnym etapem była analiza funkcjonalna leksyki o potencjale znieważającym w oparciu o kategorie semantyczne wyróżnione przez Beatę Mikołajczyk (2008: 192-195) na podstawie badań Rüdigera Zimmermanna (1966: 103-121). Należy przy tym jednak zaznaczyć, że znieważający charakter tych jednostek nie wynika wyłącznie z ich właściwości leksykalnych, lecz realizuje się w określonym kontekście komunikacyjnym, zależnym od intencji reportera i relacji między interlokutorami. Rozdział poświęcony funkcjonalnej sprawczości analizowanych leksemów pogłębia ustalenia wynikające z wcześniejszej klasyfikacji materiału, zabieg ten ma charakter celowy i porządkujący.

Ostatnią część badań stanowi rekonstrukcja i semantyczna analiza głównych tematów badanego korpusu – SZAMAN, MIASTO, POLSKA, ROSJA – z wykorzystaniem aplikacji Korpusomat oraz narzędzia rozkładu słów kluczowych. Zgodnie z postulatem Małgorzaty Święcickiej (2012: 183), korzystając z lewego i prawego kontekstu, wyekscerpowałam z korpusu badane słowa kluczowe, wchodzące w relację łączliwości z innymi elementami językowymi. Ze względu na to, że w badanych tekstach łączliwość leksykalna słów kluczowych występuje głównie na zasadzie luźnych syntagm, zdecydowałam się na konsekwentne nazywanie ich połączeniami / związkami wyrazowymi. Następnie wyróżniłam najbardziej charakterystyczne dla analizowanego materiału badawczego kategorie znaczeniowe: Choroby, leczenie, śmierć; Komunikowanie się; Kwestie społeczne; Lokalizacja; Zabudowa miasta; Obrzędy magiczne; Określenia; Praca, gospodarka, finanse; Przemieszczanie się, podróż; Przemysł; Przyroda; Religia, duchowość; Społeczeństwo; Relacje międzyludzkie; Uzależnienia, używki; Władza, wojna, historia, polityka; Zrzeszenia, organizacje.

4.5. Rezultaty badań

Do rezultatów badań zaprezentowanych w niniejszej monografii należą:

1. skrupulatny opis wykładników indywidualnego stylu autorskiego Hugo-Badera wraz z uchwyceniem tendencji stylistycznych;
2. uporządkowanie leksykalnych środków wyrazu względem najbardziej charakterystycznych sfer i pól tematycznych;
3. uwypuklenie leksyki o potencjale znieważającym;
4. rekonstrukcja i semantyczna analiza głównych tematów reportaży książkowych J. Hugo-Badera – SZAMAN, MIASTO, POLSKA, ROSJA.

Ad. 1. Jak wykazała analiza materiału badawczego, indywidualny styl reportażu książkowego Hugo-Badera charakteryzuje się obecnością leksykalnych i słowotwórczych środków wyrazu, które są uwypuklone w tekstach badanego autora. Uwagę przykuwa w szczególności wysoka frekwencja leksyki potocznej oraz wulgaryzmów i przekleństw. Szczegółowe wnioski odnoszące się do cech jakościowo-ilościowych oraz funkcji stylistycznych znajdują się poniżej.

Potocyzmy stanowią w twórczości Hugo-Badera ok. 76% całej leksyki nacechowanej. Wśród nich wyróżnia się leksemy z najwyższą frekwencją, tj.: *gadać* (f = 167), *bezpieka* (f = 90), *załatwiać / załatwić* (f = 82), *walić* (f = 79), *babka* (f = 67), *bandyta* (f = 66), *komuna* (f = 58), *kupa* (f = 54), *pożerać / pożreć* (f = 47), knajpa (f = 36). Co ważne, większość leksemów ma nacechowanie negatywne i odnosi się m.in. do:

- nieetycznych zachowań – kłamstwa, łamania prawa, zachowań nieakceptowanych społecznie (np. *bajdurzyć / bajdurzenie*, *bandyta*, *besztać*, *bredzić*, *bydlę*, *cham*, *chamstwo*, *mordobicie*, *popieprzyć / pieprzyć*, *przeskrobać*, *przeszmuglować*, *szumowina*, *szwindel*, *świństwo*, *włam*, *wyszabrować*, *zaciukać*, *zaiwanić*, *zakapior*, *żul*),
- czynności i stanów fizjologicznych związanych z wydalaniem (np. *kupa*, *ryczeć*, *rzygać / wyrzygać*, *zarzygać*, *sikać / nasikać*, *siku*, *smarkać / nasmarkać*, *zasikać*, *zsikać się*),
- oceny człowieka pod względem jego usposobienia oraz realizowanej przez niego działalności intelektualnej lub artystycznej (np. *chojrak*, *cwel*, *dureń*, *głupek*, *macher*, *nudziarz*, *oszołom*, *pacykarz*, *patałach*, *pierdoła*, *połamaniec*, *prostak*, *safanduła*, *spec*, *sprzedawczyk*, *suka*, *swołocz*, *szkop*, *szmata*, *świnia*, *świr*, *wariat*),
- życia towarzyskiego w kontekście stanu upojenia alkoholowego oraz uzależnień (np. *chlać / chlanie*, *ćpać / naćpać się*, *ćpun*, *nawalić się*, *pijatyka*, *popić*, *popijawa*, *żłopać*).

Wulgaryzmy i przekleństwa w badanym korpusie pokrywają ok. 13,9% całej leksyki nacechowanej. Jednostki leksykalne z najwyższą frekwencją to: *kurwa* (f = 92), *dupa* (f = 36), *chuj* (f = 33), *suka* (f = 24), *kurde* (f = 17). Podobnie jak w przypadku potocyzmów przekazują one pejoratywny obraz świata i człowieka oraz podkreślają:

- czynności związane z prowadzeniem awanturniczego stylu życia (np. *najebać się*, *napierdolić / napierdalać*, *przypierdolić*, *rozpierducha*, *spierdalać*, *wpierdolić / wpierdol*, *wypierdalać*, *zajebać*),
- seksualność człowieka (np. *cipa*, *dupa*, *dymać*, *fiut*, *kurwić się*),

- ocenę człowieka pod względem jego zachowania (np. *ciul*, *kurwa*, *pizda*, *skurwysyn*),
- czynności i stany fizjologiczne związane z wydalaniem (np. *nasrać*, *posrać*, *rzygowiny*, *srać*, *szczać*, *szczyny*).

Zapożyczenia pokrywają ok. 1,8% leksyki nacechowanej, a najczęściej występujące wśród nich leksemy to: *Facebook / FB* (f = 28), *bling* (f = 4), *influencer* (f = 2). Wyznaczają one nowe paradygmaty rzeczywistości:

- internetowej – za pośrednictwem słownictwa z zakresu technologii (*Facebook / FB*, *influencer*, *streamingowy*, *vloger*, *WhatsApp*),
- luksusu i ekstrawagancji – za pomocą leksyki kulinarnej, zapożyczeń z języka włoskiego (*bruschetta*, *cappuccino*, *carpaccio*, *gnocchi*, *macchiato*, *prosciutto*).

Mimo że stanowią niewielki procent leksyki nacechowanej, uwypuklają widoczną, zmieniającą się linię pisarstwa Hugo-Badera – od książek dotyczących surowej rzeczywistości rosyjskiej (Hugo-Bader 2002, 2009, 2011, 2016), przez wyprawę na Broad Peak (Hugo-Bader 2014), aż po konfrontację z polskimi realiami (Hugo-Bader 2018, 2022) i obraz magicznego szamana (Hugo-Bader 2020). Widoczne jest budowanie nowej symboliki kulturowej oraz podkreślanie tożsamości cyfrowej.

Neologizmy stanowią zaledwie ok. 0,5% leksyki nacechowanej, jednak mimo niskiej frekwencji pełnią one ważne stylistyczne funkcje: ironiczną, intensyfikującą, ludyczną, obrazującą i wartościującą. Indywidualizmy autorskie, takie jak: *rozgildziajstwo*, *rozpiździalstwo*. *strasznowato*, *strasznowaty*, dotyczą grozy, nieładu, wprowadzają nowe, często silnie ekspresywne znaczenia, przyciągają uwagę odbiorcy, wzmacniają plastyczność wypowiedzi. Mimo że nie są nadużywane pod względem częstotliwości, w badanym korpusie stanowią wyrazisty wyznacznik indywidualnego stylu reportaży J. Hugo-Badera.

Leksykalne środki wyrazu ogółem pełnią następujące funkcje stylistyczne: autentyczności (prezentacji mowy codziennej, nieformalnej), ironiczną / ośmieszającą (wprowadzania humoru), obrazowania (pokazanie rzeczywistości), emocjonalną (wyrażającą gniew, potępienie, pogardę lub agresję), deprecjonowania (sprowadzania osoby, o której mowa, do roli istoty niegodnej szacunku, przedstawiania rozbieżności między społeczną rolą a rzeczywistym zachowaniem człowieka), środowiskową / kolokwialną (wprowadzania leksemów o charakterze kolokwialnym, gwarowym), przypisywania bohaterom cech zwierzęcych, onomatopei (dźwiękonaśladownictwa), dynamizacji (nadawania zdarzeniom tempa), budowania symboliki kulturowej, ideologiczną / światopoglądową (wzmacniającą

narrację m.in. o globalnym spisku), wartościującą / demaskującą (mającą na celu ukazanie manipulacji, wywołanie w czytelniku emocji), ludyczną (tworzącą aurę tajemniczości), realistyczną (przedstawiającą autentyzm środowisk marginalizowanych).

Natomiast wśród słowotwórczych środków wyrazu u J. Hugo-Badera należy zwrócić uwagę na:

- zdrobnienia i spieszczenia (pokrywają ok. 6,6% słownictwa nacechowanego); najważniejsze leksemy to: *sklepik* (f = 29), *figurka* (f = 9), *córeczka* (f = 7), *dziurka* (f = 6), *kapliczka* (f = 6); pełnią one funkcje: emocjonalną, różnicy pojęciowej intelektualnej, tworzenia wyrazów o zupełnie innym znaczeniu niż znaczenie wyrazu podstawowego oraz – co ważne – augmentatywną, będącą wyrazem dystansu, pogardy, obnażania zachowań (zob. Hutnikiewicz 2000: 442; Filip, Krauz 2010: 14-145);
- zgrubienia (stanowią ok. 1,2%); najczęstsze jednostki leksykalne to: *jęzor* (f = 14), *brzuszysko* (f = 4), *ptaszysko* (f = 4); wskazują one na wielkość, starość, niechęć, dodatnie lub negatywne cechy charakteryzowanego przedmiotu.

Ad. 2. Ekscerpcja i analiza leksykalnych środków stylistycznych, stanowiących najbardziej charakterystyczną grupę językowych środków wyrazu pod względem ilościowo-jakościowym (tj. potocyzmów, wulgaryzmów i przekleństw, zapożyczeń i neologizmów), pozwoliła na wskazanie najważniejszych pól tematycznych w badanym korpusie:

- SPOŁECZEŃSTWO – ok. 43,0% (f = 958),
- CZŁOWIEK – ISTOTA FIZYCZNA – ok. 19,8% (f = 468),
- CZŁOWIEK – ISTOTA PSYCHICZNA – ok. 20,6% (f = 459),
- CODZIENNOŚĆ – ok. 14,0% (f = 312),
- CZASOPRZESTRZEŃ – ok. 2,6% (f = 57).

Pierwsza, najbardziej reprezentatywna sfera tworzy tzw. leksykę społeczną, wiąże się z mówieniem z pogardą lub lekceważeniem, kwestiami politycznymi, wojennymi, prawnymi, łamaniem prawa, zachowaniami nieakceptowanymi społecznie, zasadami współżycia społecznego, budowaniem autentyczności, deprecjonowaniem, szkicowaniem określonych środowisk społecznych i ich zachowań. To najważniejsza grupa leksykalna – reportaże bowiem powinny w głównej mierze skupiać się na problematyce społecznej.

Kolejne dwie sfery, CZŁOWIEK – ISTOTA FIZYCZNA i CZŁOWIEK – ISTOTA PSYCHICZNA, tworzą leksykę antropocentryczną. Zrywa ona z tematami tabu,

wywołuje w czytelniku szok, obrzydzenie, podnosi tematy dotyczące czynności i stanów fizjologicznych (oddawania kału, moczu, wymiotów), określa fizyczność i seksualność człowieka (kobiece, męskie narządy płciowe), wykonywane czynności, bieg życia i stosowane używki, charakteryzuje się głównie barwnymi inwektywami, oceną i wartościowaniem, opisywaniem kontrowersyjnych osób, ich stanów psychicznych, usposobienia, działalności intelektualnej człowieka. Przedstawiona tutaj leksyka często charakteryzuje środowisko, deprecjonuje je i demaskuje.

Sfery CODZIENNOŚĆ i CZASOPRZESTRZEŃ stanowią tzw. leksykę dopełniającą, drugoplanową, odnoszącą się do dźwięków, intensywności, zapachu, dotyku, obrazującą życie towarzyskie oraz zmieniający się paradygmat komunikacji społecznej, symboliki kulturowej za pośrednictwem zapożyczeń technologicznych.

Leksyka potoczna u Hugo-Badera – w porównaniu z leksyką gatunku współczesnego polskiego reportażu książkowego[1] – wykazuje się pewnymi osobliwościami.

Po pierwsze, brak w niej leksyki nacechowanej stylistycznie odnoszącej się do przyrody – podczas gdy w badaniach nad gatunkiem reportażu wykazano, że pokrywa ona 4% całej leksyki.

Po drugie, głównymi tematami są konteksty komunikacyjne, społeczne, polityczne, prawne, a tym samym sfera SPOŁECZEŃSTWO jest najbardziej reprezentatywna, CZASOPRZESTRZEŃ zaś najmniej. Inna tendencja jest widoczna zaś w badaniach nad słownictwem gatunku reportażu książkowego – CZASOPRZESTRZEŃ jest najliczniej reprezentowana, SPOŁECZEŃSTWO stanowi natomiast drugą najbardziej reprezentatywną sferę tematyczną.

Po trzecie, leksyka u J. Hugo-Badera charakteryzuje się desemantyzacją wulgaryzmów, obnażającą styl, cechujący się nieskrępowaną ekspresją emocji, łamaniem językowego tabu, wyrażania agresji.

Ad. 3. Leksyka w korpusie reportaży książkowych J. Hugo-Badera wyróżnia się współtworzeniem spójnego pola leksyki negatywnie wartościującej. Leksyka o potencjale znieważającym u J. Hugo-Badera to:

---

[1] Jak wykazują badania nad słownictwem powieści reportażowych z lat 2004-2018 (Ostrowska 2023: 92-93), najczęściej występująca sferą tematyczną leksyki reportażowej w ramach tego gatunku jest CZASOPRZESTRZEŃ (ok. 30%), następnie SPOŁECZEŃSTWO (ok. 20%), CODZIENNOŚĆ (ok. 16%), CZŁOWIEK – ISTOTA FIZYCZNA (ok. 14%), CZŁOWIEK – ISTOTA PSYCHICZNA (ok. 11%), na samym końcu zaś PRZYRODA (ok. 4%). Należy jednak pamiętać, że w przytoczonej książce badaniu została poddana cała leksyka, w niniejszej monografii zaś analizowana jest wyłącznie leksyka nacechowana.

- wyrażenia trwale nacechowane negatywnie (*bandyta*, *cham*, *chamstwo*, *cwel*, *ćpun*, *dureń*, *debil*, *idiota*, *imbecyl*, *gach*, *głupek*, *kapuś*, *komuch*, *lamus*, *lump*, *łamaga*, *meliniarz*, *męt* / *mient*, *menel*, *menda*, *nieudacznik*, *oszołom*, *pacykarz*, *pantofel*, *patałach*, *pierdoła*, *prostak*, *safanduła*, *sprzedawczyk*, *swołocz*, *szmata*, *szumowina*, *zakapior*, *żul*),
- wyrażenia o znaczeniu neutralnym w pewnych sytuacjach komunikacyjnych nacechowane negatywnie (*badylarz*, *chojrak*, *cinkciarz*, *cudak*, *głodomór*, *jąkała*, *połamaniec*, *prywaciarz*, *taryfiarz*, *stara*, *straganiarz*, *szoferak*),
- wyrażenia obrażające poprzez zaszeregowanie do grupy stanowiącej mniejszość (*psychol*, *szkop*, *świr*, *wariat*),
- wyrażenia metaforyczne (*bydlę*, *szczur*, *świnia*),
- wyrażenia wulgarne (*chuj* – w znacz. 1., *ciul*, *dupa*, *gówniarz* – w znacz. 1., 2., *kurwa* – w znacz. 1., 2., *pizda*, *rura*, *skurwysyn*, *suka*, *upierdliwy*),
- wyrażenia o ogólnym znaczeniu użyte zamiast wyrażeń o znaczeniu konkretnym i odwrotnie (*małolat*, *siksa*).

Ad. 4. Badanie słów kluczowych w analizowanym korpusie reportaży pozwoliło na rekonstrukcję i semantyczną analizę językowych obrazów świata w reportażach książkowych J. Hugo-Badera: SZAMANA, MIASTA, POLSKI, ROSJI.

W reportażach książkowych Hugo-Badera SZAMAN przedstawiony jest jako: uzdrowiciel (*szaman leczy ziołami*, *szaman przepisuje lekarstwa*), mędrzec (*szaman prorokuje*, *szaman tłumaczy*, *szaman uspokaja*), asceta (*chatynka szamana*, *jurta szamana*, *ruczaj szamana*), czarownik (*duch szamana*, *klątwa szamana*, *moc szamana*), doświadczony życiem starzec (*bardzo stary szaman*, *najstarszy szaman*, *sędziwy szaman*), mocarz (*mocarny szaman*, *potężny szaman*), obywatel Rosji / Federacji Rosyjskiej (*szaman na Syberii*, *radziecki szaman*, *szaman Federacji Rosyjskiej*), podróżnik (*szaman jedzie*, *szaman przyjeżdża*, *wędrówki szamana*), gospodarz (*pójść do szamana*, *przychodzić do szamana*, *wizyta u szamana*), duchowny (*religijny szaman*, *szaman wygłasza modlitwy*), członek wspólnoty (*oddział szamana*, *organizacja szamanów*, *wspólnota szamanów*), posiadacz atrybutów (*bojowy nóż szamana*, *kultowe drzewo szamanów*, *prawe skrzydło szamana*, *szósty palec szamana*).

W zbadanym korpusie MIASTO prezentowane jest jako: zabudowana i niezabudowana przestrzeń (*główne arterie miasta*, *główny plac miasta*, *gmina żydowska w mieście*), miejsce chorób (*AIDS w mieście*, *miasto z chorobami psychicznymi*, *miasto z neurozami*), problemów społecznych (*akcja bojkotu najdroższych stacji benzynowych w mieście*, *brak chleba*

w mieście), rozwoju przemysłu (*miasto dla fizyków jądrowych*, *miasto gazowników*, *miasto wachtowe*), militariów (*miasto na granicy poligonu*, *najpotężniejsza brygada w mieście*), siedziby władz administracyjnych (*administracja miasta*, *mer miasta*, *naczelnik służby kryminalnej miasta*), niebezpieczeństwa (*miasto bezdomnych nędzarzy*, *miasto mafii*), szczęścia (*miasto szczęścia*, *piękne miasto*), podróżowania (*maszerować przez miasto*, *odwiedzić miasto*, *opuszczać miasto*), różnorodności społecznej (*Europejczycy w miastach*, *główny architekt miasta*, *inteligencja z miasta*), problemów z uzależnieniami (*miasto jako stolica azjatyckiego narkobiznesu*).

Związki wyrazowe odnoszące się do tematu POLSKA przedstawiły ją przez pryzmat kraju: ze stanem epidemii (*stan epidemii w Polsce*, *umrzeć z powodu COVID-u w Polsce*, *walka z zakażeniem SARS-CoV-2 w Polsce*), z awanturującymi się ludźmi (*kompromitująca Polskę awantura*, *tocząca się w Polsce dyskusja*), z problemami społecznymi (*kwota świadczeń wypłacanych z ZUS w wolnej Polsce*, *nierówności majątkowe w Polsce*, *procesy kryzysowe w Polsce*), granic terytorialnych (*Obwód Kaliningradzki przy granicy z Polską*, *południowa granica Polski*), wolności (*Polska, o którą walczyłeś*, *wolna Polska*), zgorzknienia (*Polska oznacza odrzucenie*, *Polska oznacza przegrane życie*, *Polska oznacza zgorzknienie*), rozwoju gospodarczego (*gaz do Polski i Europy Zachodniej*, *prywatny port handlowy w Polsce*, *sprzedaż PGR w Polsce*, *zużywać gaz przez Polskę*), braku perspektyw zawodowych (*pracować w Polsce na budowach*, *robić dachy w całej Polsce*, *sprzątać w wolnej Polsce*, *żyć w wolnej Polsce z dorywczych albo zagranicznych robót*), z górskimi szlakami (*bieg górski w Polsce*, *grupa trekkingowa z Polski*, *kluby wysokogórskie w Polsce*), religii (*msza papieska w Polsce*, *święta patronka całej Polski*, *wspólnota religijna w Polsce*), różnorodności społecznej (*antylockdownowi nauczyciele z Polski*, *budowniczowie z Polski*), alkoholu (*pić za Polskę*, *podziemne bimbrownie działające w Polsce*, *wypijany w Polsce alkohol*), historii (*upadek dyktatury komunistycznej w Polsce*, *upadek komunizmu w Polsce*, *upadek rewolucji w Polsce*).

Związki wyrazowe dotyczące tematu ROSJA ukazują ją z perspektywy państwa: nierządu (*AIDS to wyrok śmierci w Rosji*, *AIDS w Rosji*, *brak skazywania na śmierć za grzech sodomii w Rosji*), chorób (*choroby nowotworowe w Rosji*), z rozległym terytorium (*Rosja europejska*, *Rosja radziecka*, *Rosja prowincjonalna*, *syberyjska część Rosji*), będącego wielkim mocarstwem (*duma Rosji*, *nadzieja na zwycięstwo Rosji*, *potęga Rosji*, *potężna Rosja*), zdegenerowanego (*zdegenerowane państwo*, *zrujnowana Rosja*), ze złożami surowców naturalnych (*monopol na poszukiwania srebra przez państwo Rosji*, *połowa złota Rosji*, *spółka gazowa Rosji*, *surowce strategiczne w Rosji*, *wydobycie ropy z Rosji*), dalekiej podróży (*pobyt w Rosji*, *podróż po bezkresnej Rosji*, *podróż po Rosji*), duchowości (*Anioł Stróż w Rosji*,

błogosławieństwo dla Rosji, *cerkiew prawosławna w Rosji*), społecznej różnorodności (*agresywni ludzie w Rosji*, *biznesmeni w Rosji*, *ciemiężyciele Rosji*, *dziwni ludzie w Rosji*), narkomanii (*handlarze narkotyków w Rosji*, *heroina i opium trafiają do Rosji*, *kupować w Rosji narkotyki*, *kupowanie w Rosji morfiny*), alkoholu (*picie z toastami w Rosji*, *picie wódki w Rosji*), władzy (*premier Rosji*, *prezydent Rosji*), propagandy wojskowego sukcesu (*wypędzenie Napoleona z Rosji*, *Rosja wszystkich pokona*, *Rosja pobuduje nowy świat*, *Rosja zwycięży*, *należeć do Rosji*), a także słynącego z charakterystycznych powiedzeń (*mawiać w Rosji*, *modne w Rosji imię*).

Odniesienia do literatury

Batko-Tokarz B., 2019, *Tematyczny podział słownictwa współczesnego języka polskiego. Teoria. Praktyka. Leksykografia*, Kraków.

CLARIN-PL, https://clarin-pl.eu/.

Doroszewski W. (red.), 1958-1969, *Słownik języka polskiego*, t. 1-11, Warszawa, https://doroszewski.pwn.pl/.

Grzegorczykowa R., 1984, *Zarys słowotwórstwa polskiego. Słowotwórstwo opisowe*, wyd. 6, Warszawa.

Hugo-Bader J., 2002, *W rajskiej dolinie wśród zielska*, Warszawa.

Hugo-Bader J., 2009, *Biała gorączka*, Wołowiec.

Hugo-Bader J., 2011, *Dzienniki kołymskie*, Wołowiec.

Hugo-Bader J., 2014, *Długi film o miłości. Powrót na Broad-Peak*, Kraków.

Hugo-Bader J., 2016, *Skucha*, Wołowiec.

Hugo-Bader J., 2018, *Audyt*, Wołowiec.

Hugo-Bader J., 2020a, *Szamańska choroba*, Warszawa.

Hugo-Bader J., 2022, *Strażnicy wolności*, Warszawa.

Korpusomat, https://korpusomat.pl/.

Kreja B., 1969, *Słowotwórstwo rzeczowników ekspresywnych w języku polskim*, Gdańsk.

Mikołajczyk B., 2008, *Wyrażenia znieważające jako leksykalne środki realizacji aktów zagrażających twarzy na przykładzie języka niemieckiego i polskiego* [w:] *Kontakty językowe i kulturowe w Europie* („Studia Germanica Gedanensia" 17), red. A. Kątny, Gdańsk, s. 187–197.

Obserwatorium Językowe Uniwersytetu Warszawskiego, https://obserwatoriumjezykowe.uw.edu.pl/.

Ostrowska K., 2023, *Słownictwo wybranych polskich reportaży książkowych (2004-2018)*, t. 2: *Klasyfikacja tematyczna*, Kielce.

Słownik języka polskiego PWN, 2021, Warszawa https://sjp.pwn.pl/.

Słowosieć, http://plwordnet.pwr.wroc.pl/wordnet/.

Święcicka M., 2012, *Pieniądz we współczesnej polszczyźnie. Studium leksykalno-semantyczne*, Bydgoszcz.

Zimmermann R., 1996, *Gewalt in der Sprache und durch Sprache* [w:] H. Diekmannshenke, J. Klein (red.), *Wörter in der Politik. Analysen zur Lexemverwendung in der politischen Kommunikation*, Opladen, s. 103-121; cyt. za: Mikołajczyk B., 2008, *Wyrażenia znieważające jako leksykalne środki realizacji aktów zagrażających twarzy na przykładzie języka niemieckiego i polskiego* [w:] *Kontakty językowe i kulturowe w Europie* (Studia Germanica Gedanensia 17), red. A. Kątny, Gdańsk, s. 187–197.

Żmigrodzki P., red., *Wielki słownik języka polskiego*, https://wsjp.pl/.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Realizowana przeze mnie aktywność naukowa wiąże się z badaniami prowadzonymi w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach, ale także szeregiem działań naukowych we współpracy z innymi uczelniami, wydawnictwami, instytucjami naukowymi.

5.1. Aktywność publikacyjna

Zgodnie z analizą bibliometryczną od początku mojej działalności naukowej:

- **łączna liczba prac wynosi 59** (w tym artykułów naukowych, monografii autorskich, rozdziałów w monografiach, redakcji monografii i czasopism),
- **łączna liczba punktów MNiSW – 1849**,
- **sumaryczna liczba cytowań według Google Scholar – 38,**
- **Indeks Hirscha – 3**.

Przed uzyskaniem stopnia doktora od 2014 r. opublikowałam **15 prac o łącznej punktacji MNiSW 154**, w tym:

- 6 artykułów naukowych (w czasopismach takich jak: „Zeszyty Studenckiego Ruchu Naukowego UJK", „Rozprawy Komisji Językowej (ŁTN)", „Szkoła Otwartego Umysłu", „Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach"),
- 9 rozdziałów w monografiach naukowych (w Wydawnictwie LIBRON, Kieleckim Towarzystwie Naukowym, Wydawnictwie UJK, Wydawnictwie Adam Marszałek).

Za realizowaną przeze mnie wówczas aktywność naukową uzyskałam Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia (na rok akademicki 2016/2017).

Moja aktywność publikacyjna po uzyskaniu stopnia doktora w 2020 r. poza osiągnięciem prezentowanym jako podstawa do ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego obejmuje łącznie **43 prace o łącznej punktacji MNiSW równej 1695**:

a) 5 monografii (w tym 4 autorskie wydane w jęz. pol. i 1 we współautorstwie wydana w jęz. ang.);
b) 13 rozdziałów w monografiach (w tym 2 w jęz. ang. opublikowane w wydawnictwach z poziomu II Brill i V&R unipress oraz 11 w jęz. pol. wydanych przez: Uniwersytet w Zagrzebiu, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Uniwersytet Warszawski, Wydawnictwo Adam Marszałek, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Kieleckie Towarzystwo Naukowe);
c) 16 artykułów naukowych, w tym:
- 12 artykułów naukowych (w tym 5 we współautorstwie) z listy ministerialnej opublikowanych w takich czasopismach, jak: „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Linguistica", „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Językoznawcza", „Zeszyty Prasoznawcze", „Zeszyty Łużyckie", „Respectus Philologicus", „Forum Lingwistyczne", „Studia Filologiczne Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach", „Fabrica Litterarum Polono Italica", „Półrocznik Językoznawczy Tertium", „Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach";
- 4 artykuły naukowe lub prace poglądowe / przeglądowe spoza czasopism z listy ministerialnej „Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej" Wydawnictwa Pedagogicznego ZNP;

d) współredakcję naukową 3 monografii naukowych wydanych przez Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Kieleckie Towarzystwo Naukowe;

e) redakcję naukową 5 numerów czasopism (w tym 1 we współautorstwie) spoza listy ministerialnej, tj. „Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej: Zeszyty Kieleckie", „Język Polski w Szkole Podstawowej. Zeszyty Kieleckie";

f) materiały dydaktyczne opublikowane w czasopiśmie spoza listy ministerialnej, tj. „Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej: Zeszyty Kieleckie" (we współautorstwie).

Realizowane przeze mnie badania koncentrują się wokół:

1. ustalenia cech charakterystycznych wzorca gatunkowego współczesnego reportażu książkowego, w szczególności zaś składni oraz leksyki;
2. badań glottodydaktycznych.

5.1.1. Reportaż książkowy – składnia i leksyka

Ad. 1. Badania nad językiem reportażu stanowią polimetodologiczne, innowacyjne podejście, łączące w sobie perspektywy genologiczną, stylistyczną, tematyczną, semantyczną z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi – aplikacji umożliwiających ekscerpcję danych z korpusu, takich jak: AtnConc oraz infrastruktura CLARIN-PL – LEM, Korpusomat, Słowosieć.

Wyniki badań nad składnią współczesnego reportażu książkowego, jej ewolucją, typologią wpisały się w zlecenie pracy badawczej pn. *Stylistyczny, gramatyczny i pragmatyczny wymiar polszczyzny* finansowane ze środków Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (SUPB.RN.21.199) i zostały opublikowane w:

a) 2 autorskich monografiach:

Wprowadzenie do analizy składniowej na przykładzie wypowiedzeń reportażowych, Kielce: Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, 2022;

Reportaż książkowy w świetle językoznawstwa statystycznego. Składnia, styl, gatunek, Kielce: Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, 2023;

b) 8 rozdziałach w monografiach, w tym 1 rozdziału w publikacji wydanej nakładem Wydawnictwa Brill z poziomu II:

Between Life and Fiction: The Style of the Postmodern Polish „Denunciations of Reality", [w:] *In-Between: Transversal Values in Contemporary Social Discourses and Culture* / ed.

by J. Senderska, A. Wileczek, Leiden; Boston: Brill, 2024 (Utrecht Studies in Language and Communication, Vol. 40).

c) 5 artykułach naukowych opublikowanych w czasopismach z listy ministerialnej („Półrocznik Językoznawczy Tertium", „Zeszyty Łużyckie" „Zeszyty Prasoznawcze", „Fabrica litterarum Polono Italica").

Na szczególne wyróżnienie zasługuje autorska monografia pt. *Reportaż książkowy w świetle językoznawstwa statystycznego. Składnia, styl, gatunek*, która została wydana na podstawie umowy nr DNM/SP/513555/2021 z dnia 26.11.2021 r. ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki (nazwa projektu „Doskonała Nauka").

W ramach badań nad składnią reportażu zaprezentowałam:

- reportażowe wyznaczniki stylów funkcjonalnych – nie tylko artystycznego i publicystycznego, ale także naukowego;
- reportażowe tendencje syntaktyczne – składnię impresyjno-deskryptywną, sprawozdawczo-raportującą, eksplikacyjno-interpretacyjną;
- typologię reportażu książkowego – reportaż narracyjny (artystyczny), relacyjny (publicystyczny), naukowy; składniowe wyróżniki wzorca gatunkowego współczesnego reportażu książkowego, tj.: przewagę wypowiedzeń narracyjnych nad dialogowymi, konstrukcji złożonych nad pojedynczymi, struktur werbalnych nad niewerbalnymi, zdań rozwiniętych nad nierozwiniętymi, hipotaksy nad parataksą; dominację równoważników zdań nad zawiadomieniami; rzadkie posługiwanie się wypowiedzeniami wykrzyknieniowymi; realizację średniej długości zdań rozwiniętych ze znaczną ekstensją; przydawki w obrębie określeń, przeciętnej długości parataksy z pokaźną frekwencją typu łącznego, umiarkowanej długości hipotaksy z wysokim procentowym wskaźnikiem typu okolicznikowego, a także długich wypowiedzeń hipotaktyczno-parataktycznych; wplatanie konstrukcji złożonych zestawionych oraz struktur wewnętrznie nawiązanych.

Wyniki badań nad słownictwem reportażu książkowego wpisały się w kontynuację pracy badawczej pn. *Stylistyczny, gramatyczny i pragmatyczny wymiar polszczyzny* finansowaną ze środków Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (SUPB.RN.23.202) i zostały opublikowane w postaci:

a) 2 autorskich monografii:

Słownictwo wybranych polskich reportaży książkowych (2004-2018), T. 1: *Listy frekwencyjne*, Kielce: Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, 2023;
Słownictwo wybranych polskich reportaży książkowych (2004-2018), T. 2: *Kwalifikacja tematyczna*, Kielce: Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, 2023;

b) 3 rozdziałów w monografiach, w tym 1 rozdziału w publikacji wydanej nakładem wydawnictwa z poziomu II V&R unipress:

A Frequency-Thematic Analysis of Lexis Relating to Society Based on Selected Polish Book Reportages from 2004-2018, [w:] *Native Language in the 21st Century: System, Communication Practices and Education, (Fields of Linguistics - Aktuelle Fragestellungen und Herausforderungen, Bd. 11)*, Gőttingen: V&R unipress (Vandenhoeck & Ruprecht Verlagen), 2025, s. 107-118.

c) 1 artykułu naukowego wydanego w czasopiśmie „Zeszyty Prasoznawcze".

Zrealizowane przeze mnie badania nad leksyką reportażu pozwoliły ustalić we wzorcu gatunkowym reportażu:

- średnie wskaźniki procentowe części mowy, wskazujące na silną nominalizację języka reportażu, tj. leksemy rzeczownikowe – ok. 50%, czasownikowe – ok. 25%, przymiotnikowe – ok. 11%,
- listę dziesięciu leksemów z najwyższą frekwencją,
- sfery tematyczne cechujące się najwyższą częstością występowania, tj. CZASOPRZESTRZEŃ – ok. 30%, SPOŁECZEŃSTWO – ok. 20%, CODZIENNOŚĆ – ok. 16%,
- typologię leksyki reportażowej względem kryterium frekwencyjno-tematycznego, tj.: leksyka tematyczna, antropocentryczna, przyrodnicza.

Rezultaty badań dotyczące leksyki współczesnego reportażu książkowego pozwoliły mi na ustalenie wskaźników: nominalności, epitetyzacji, ilościowego bogactwa słownictwa, określeń werbalnych, powtarzalności słownictwa, a następnie umiejscowienie ich względem innych typów tekstów. Współautorem tej części badań był prof. dr hab. Marek Ruszkowski,

który odpowiadał za badania wskaźników innych typów tekstów, ja zaś za umiejscowienie wyników dla reportażu książkowego na tle porównawczym. Współpraca była realizowana z ramach zlecenia pracy badawczej pn. *Ilościowo-jakościowy wymiar współczesnego reportażu w perspektywie językowej* finansowanej ze środków Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (SUPB.RN.25.123). Wyniki tej współpracy zostały opublikowane w postaci:

a) 1 monografii w jęz. ang. (we współautorstwie):

Quantitative Indicators in the Linguistic Characterisation of the Text, Kielce: Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, 2026;

b) 5 artykułach w czasopismach (we współautorstwie): „Respectus Philologicus", „Studia Filologiczne Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach", „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Linguistica", „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Językoznawcza", „Forum Lingwistyczne".

Wnioski płynące z badań nad wskaźnikami dla reportażu książkowego na tle porównawczym są następujące:

- wskaźnik nominalności dla reportaży książkowych ($W_n = 1,8$) jest najbardziej zbliżony do prozy artystycznej dwudziestolecia międzywojennego; skutkuje zaliczeniem reportażu książkowego do grupy tzw. stylów pośrednich, rozpiętych pomiędzy dynamizmem opisu faktów a intelektualizacją ich interpretacji;
- wskaźnik epitetyzacji ($W_e = 2,8$) wskazuje na to, że współczesne reportaże książkowe mieszczą się między półoficjalnymi tekstami mówionymi a tekstami pisanymi;
- wysoki wskaźnik ilościowego bogactwa słownictwa ($I_{bog} = 5,9$) świadczy o tym, że styl reportażu książkowego mieści się w grupie najbardziej zintelektualizowanej, obok stylu tekstów literaturoznawczych, historycznych, językoznawczych; potwierdza to także tezę o stylistycznej bliskości reportażu książkowego i humanistycznych tekstów naukowych;
- niski wskaźnik powtarzalności słownictwa ($W_{pow} = 3,39$) wynika z faktu, że w reportażach dużą grupę stanowią wyrazy niezależne od autora – to minimum 22% słownictwa analizowanych tekstów; wpływa to na oficjalność analizowanych tekstów reportażowych, ich dokumentalność, oparcie na faktach, historii, nauce, autorytetach; wiąże się to z zakresem tematycznym reportaży, odwołującym się często do faktów

historycznych (co jest wyróżnikiem stylu naukowego) oraz ze sposobem ich literackiej prezentacji (to z kolei wykładnik stylu artystycznego);

- wysoka wartość wskaźnika określeń werbalnych (Ww = 0,31) dla reportaży świadczy o małej frekwencji przysłówków w stosunku do czasowników; oznacza to, że teksty reportażowe mają aktywny, angażujący styl.

5.1.2. Badania glottodydaktyczne

Ad. 2. Rezultaty prowadzonych przeze mnie badań glottodydaktycznych znalazły swoje odzwierciedlenie w postaci:

a) 1 rozdziału w monografii:

Językowo-kulturowe trudności w nauczaniu grup chińskojęzycznych (zarys problematyki na podstawie praktyki dydaktycznej), [w:] *Glottodydaktyka polonistyczna wczoraj, dziś, jutro. Między doświadczeniem a nowymi wyzwaniami*, red. S. Cygan, M. Marczewska, K. Ostrowska, Kielce: Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, 2022.

b) 1 artykułu w czasopiśmie:

Szkice o Centrum Kultury i Języka Polskiego Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, „Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. Zeszyty Kieleckie", 2021/2022 R. 5 (67) nr 1, s. 129-140.

c) materiałów dydaktycznych w czasopiśmie:

Temat I. Optymizm czy pesymizm? Temat II. Dzień Kobiet, „Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. Zeszyty Kieleckie" r. 5 (67) nr 1, s. 141-150 (współautorka A. Sarnowska-Frank).

d) 1 współredakcji naukowej monografii:

Glottodydaktyka polonistyczna wczoraj, dziś, jutro. Między doświadczeniem a nowymi wyzwaniami, red. S. Cygan, M. Marczewska, K. Ostrowska, Kielce: Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, 2022.

e) 2 redakcji naukowych numerów czasopism:

Język polski jako obcy, red. K. Ostrowska (seria „Język Polski w Szkole Podstawowej. Zeszyty Kieleckie. R. 5 (67) nr 1). Kielce: Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 2021.

W świetle glottodydaktyki, red. K. Ostrowska (seria: „Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. Zeszyty Kieleckie". R. 5 (67) nr 1), Kielce: Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP.

Zrealizowane przeze mnie badania glottodydaktyczne koncentrujące się na językowo-kulturowych trudnościach w nauczaniu grup chińskojęzycznych zostały przeprowadzone na grupie osób chińskojęzycznych uczących się języka polskiego jako obcego na poziomach A1–A2, realizujących kurs języka polskiego (320 h dydaktycznych) w roku akademickim 2019/2020 w Centrum Kultury i Języka Polskiego Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Jak wykazałam, trudności dotyczyły kwestii:

- językowych, a w szczególności fonetycznych, wiążących się z niewłaściwą artykulacją polskich głosek;
- komunikacyjnych, czyli problemów w porozumiewaniu się, przyjmowaniu przez uczących się strategii wycofania;
- interkulturowych, obejmujących inne sposoby utrzymywania kontaktu wzrokowego, dystansu konwersacyjnego i gestów (np. liczenia na palcach);
- edukacyjnych, a więc różnic systemami edukacyjnymi: chińskim i polskim.

5.2. Współpraca naukowa z innymi uczelniami i instytucjami naukowymi

Przed uzyskaniem stopnia doktora czynnie uczestniczyłam w 8 zagranicznych, międzynarodowych konferencjach naukowych realizowanych w: Uniwersytecie Wileńskim (Litwa), Eötvös Loránd University (Węgry), University of Padova (Włochy), Uniwersytet Ostrawski (Czechy). Wzięłam także udział w 20 ogólnopolskich lub międzynarodowych konferencjach krajowych, w tym:

- 8 razy w konferencjach kół naukowych (UJK – *Człowiek i jego środowisko*, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach),
- 3 razy w konferencji *Język jako świadectwo kultury* (UJK),
- 2 razy w międzynarodowej konferencji naukowej *Szkoła Otwartego Umysłu* (UJK),

- 2 razy w konferencjach współorganizowanych przez Kieleckie Towarzystwo Naukowe i TMJP,
- konferencji językoznawczej w Lelisie (Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Ostrołęce), Warszawie (UKSW, UW), Krośnie (4th International Communication Styles Conference), Kielcach (UJK, Colloquium Świętokrzyskie *The Pecularity of Man*).

Należy nadmienić, że dwukrotnie zdobyłam nagrodę w konkursach na najlepszy referat:

- III miejsce w konkursie na najlepszy referat podczas XXVI Konferencji Studenckich Kół Naukowych *Człowiek i jego środowisko* w 2017 r. (UJK w Kielcach),
- II miejsce w konkursie na najlepszy referat podczas XIV Konferencji Studenckich Kół Naukowych w Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach w 2015 r.;

Po uzyskaniu stopnia doktora w 2020 r. wzięłam udział w 4 konferencjach naukowych organizowanych:

- w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach (2 międzynarodowe konferencje naukowe: Colloquium Świętokrzyskie oraz *Język ojczysty w XXI wieku – system, edukacja, perspektywy* (*pamięci Profesora Michała Jaworskiego*),
- w Uniwersytecie Zabrzebskim (międzynarodowa konferencja *Komparatywno-slawistyczne językowo-kulturalne tematy: Pragmatyka i frazeologia w środowisku komparatywno-slawistycznym*);
- w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (ogólnopolska konferencja *Miasto – przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie* nt. *Praca w językowo-kulturowym obrazie miasta i wsi*)

Zrealizowana przeze mnie współpraca naukowa z innymi uczelniami i instytucjami naukowymi po uzyskaniu stopnia doktora w 2020 r. obejmuje:

a) Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy – 2-tygodniowy staż naukowy, zaproszenie do wygłoszenia wykładu w Oddziale Bydgoskim Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego, udział w obradach plenarnych X Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z cyklu *Miasto – przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie* oraz publikację rozdziału w monografii *Miasto. Przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie*;

b) Politechnikę Wrocławską – wizyty studyjne o charakterze naukowo-dydaktycznym w łącznym wymiarze czasu 3 tygodni, wykład w ramach spotkania naukowego *CLARIN-PL w praktyce badawczej*;
c) Uniwersytet w Zagrzebiu – zaproszenie do czynnego udziału w Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Komparatywno-slawistyczne językowo-kulturalne tematy: Pragmatyka i frazeologia w środowisku komparatywno-slawistycznym* oraz publikację rozdziału w monografii: *O jeziku zboritu, Zbornik radova u cast prof. dr. sc. Nedi Pintaric Kujundzić*;
d) Uniwersytety we Vlorze (Albania), Zagrzebiu (Chorwacja), Viterbo (Włochy), Helsinkach (Finlandia), Zadarze (Chorwacja), Santanderze (Hiszpania) – mobilność dydaktyczna Staff Mobility for Teaching z konsultacjami naukowymi w ramach programu Erasmus+ obejmująca łącznie 32 dni;
e) Oddział Krakowski Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego – zaproszenie do wygłoszenia wykładu;
f) Kieleckie Towarzystwo Naukowe – wydanie 2 tomów pod współredakcją (*Język w przestrzeni literackiej, medialnej, politycznej* oraz *Język w przestrzeni kulturowej, publicznej, politycznej*);
g) Wydawnictwo Pedagogiczne Związku Nauczycieli Polskich w Kielcach – wydanie łącznie 5 numerów czasopism (w tym 4 pod redakcją i 1 pod współredakcją) z serii „Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. Zeszyty Kieleckie" oraz „Język Polski w Szkole Podstawowej. Zeszyty Kieleckie".

5.2.1. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

W ramach współpracy z Uniwersytetem Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy wygłosiłam wykład pt. *Leksyka współczesnego polskiego reportażu książkowego w ujęciu frekwencyjno-tematycznym* (19.06.2023 r.) w czasie spotkania Oddziału Bydgoskiego Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego. Odnosił się on do badań nt. leksyki reportażu książkowego, które zostały zamieszczone w 2 monografiach autorskich (tj. *Słownictwo wybranych polskich reportaży książkowych…* t. 1 i t. 2)

Dodatkowo w dniach 08–21.06.2024 r. zrealizowałam 2-tygodniowy staż naukowy zgodny z indywidualnym programem i umową o staż z dnia 12.03.2024 r. w Katedrze Stylistyki i Pragmatyki Językowej na Wydziale Językoznawstwa, w ramach którego:

- odbyłam kwerendę naukową dotyczącą metodologii językoznawstwa statystycznego, korpusowego, a także stylistyki językoznawczej;
- odbyłam konsultacje naukowe dotyczące badań nad leksyką w perspektywie korpusowej, frekwencyjnej, tematycznej;
- wzięłam udział w posiedzeniu Katedry Stylistyki i Pragmatyki Językowej wraz z wygłoszeniem wykładu dla pracowników oraz wymianą doświadczeń z zakresu glottodydaktyki;
- wzięłam udział w zdalnym wykładzie Oddziału Bydgoskiego Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego.

Współpraca podjęta z pracownikami Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy przyniosła wymierne rezultaty w postaci zaproszenia do obrad plenarnych i wygłoszenia referatu *Leksyka zawarta w polu tematycznym zwyczajów i tradycji w reportażu książkowym pt. „Japoński wachlarz. Powroty" Joanny Bator* w ramach X Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z cyklu *Miasto – przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie* (23–25.09.2024 r.).

Efektem współpracy była także publikacja rozdziału w monografii: *Kolokacje dotyczące zwyczajów i tradycji w reportażu pt. Japoński wachlarz. Powroty Joanny Bator*, [w:] *Miasto. Przestrzeń zróżnicowana językowo, kulturowo i społecznie*, t. 10, red. M. Święcicka, M. Peplińska, Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2025, s. 407–419.

5.2.2. Politechnika Wrocławska

Współpraca z Politechniką Wrocławską realizującą międzynarodowy projekt CLARIN-PL wiązała się z odbyciem wizyt studyjnych o charakterze naukowo-dydaktycznym w łącznym wymiarze 3 tygodni (10.06–23.06.2023 r. oraz 16–22.09.2024 r.), które zostały sfinansowane w ramach projektów „Akcelerator Rozwoju Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach" (POWER 2014–2020) oraz „Wiedza to potęga" (FERS 2021–2027).

W czasie wyjazdów uczestniczyłam w warsztatach wykorzystania innowacyjnych narzędzi do przetwarzania tekstów, takich jak: Słowosieć, Korpusomat, Termo-PL, Sentemo, LEM, Hatespeech, Geolokacje, Topic Modeling; obserwowałam także innowacyjne metody nauczania i wykorzystania tych narzędzi w praktyce dydaktycznej i badawczej.

Rezultatem wyjazdów było utworzenie korpusu tekstów w specjalistycznym programie Korpusomat oraz ekscerpcja informacji nt. frekwencji leksemów i kolokacji służących do dalszych badań dotyczących współczesnego reportażu książkowego. Pozyskane w ten sposób dane ilościowe umożliwiły realizację dalszych badań, których efekty zostały zaprezentowane w artykułach naukowych, rozdziałach w monografiach i monografiach (m.in. we współautorskiej monografii *Quantitative Indicators in the Linguistic Characterisation of the Text*, artykule *A Frequency-Thematic Analysis of Lexis Relating to Society Based on Selected Polish Book Reportages from 2004-2018*).

Dodatkowo w ramach zaproszenia ze strony pracowników Centrum Technologii Językowych CLARIN-PL z siedzibą na Politechnice Wrocławskiej, w ramach wydarzenia naukowego *CLARIN-PL w praktyce badawczej* (22.06.2026 r.) jako użytkowniczka infrastruktury wygłosiłam referat pt. *Lingwistyczna analiza reportaży z wykorzystaniem narzędzi Korpusomat i Topic.*

5.2.3. Uniwersytet w Zagrzebiu (Chorwacja)

Działania badawcze z Uniwersytetem w Zagrzebiu rozpoczęłam w ramach wizyty studyjnej o charakterze naukowo-dydaktycznym realizowanej w dniach 02.05–06.05.2022 r. Staff Mobility for Teaching, Erasmus+. W ramach wyjazdu, oprócz powinności dydaktycznych, zrealizowałam konsultacje naukowe z kadrą uniwersytecką, m.in. prof. Nedą Pintaric, prof. Ivaną Vidovic-Bolt, dr. Miroslavem Hrdlicką.

Rezultatem współpracy było zaproszenie do udziału w międzynarodowej konferencji naukowej *Komparatywno-slawistyczne językowo-kulturalne tematy: Pragmatyka i frazeologia w środowisku komparatywno-slawistycznym*, na której wygłosiłam referat pt. *Składnia i styl XXI-wiecznego polskiego reportażu książkowego* (06–09.09.2022 r.).

Efektem udziału w konferencji był zaś opublikowany rozdział w monografii naukowej: *Typologia składni stylistycznej na podstawie wybranych XXI-wiecznych polskich reportaży książkowych*, [w:] *O jeziku zboritu, Zbornik radova u cast prof. dr. sc. Nedi Pintaric Kujundzić*, red. I. Vidovic Bolt, I. Cagalij, M. Hrdlicka, Zagrzeb 2023, s. 331-337.

5.2.4. Inne zagraniczne ośrodki naukowe

Kontakty naukowe z innymi zagranicznymi ośrodkami obejmowały mobilność dydaktyczną wraz z konsultacjami naukowymi, wymianą doświadczeń w zakresie

językoznawstwa korpusowego, aplikacji do przetwarzania języka naturalnego (CLARIN-PL) i ich możliwości wykorzystania w różnych językach.

Łącznie w ciągu 32 dni mobilności odwiedziłam 6 ośrodków naukowych, takich jak: Uniwersytet we Vlorze (21.06–27.06.2021 r., Albania), Zagrzebiu (02.05–06.05.2022 r., Chorwacja), Viterbo (01.05–05.05.2023 r., Włochy), Helsinkach (18.09–22.09.2023 r., Finlandia), Zadarze (28.04–02.05.2025 r., Chorwacja), Santanderze (04.05–08.05.2026 r., Hiszpania).

Mobilności te umożliwiły mi rozwijanie współpracy naukowej z badaczami reprezentującymi różne ośrodki zagraniczne, wymianę doświadczeń w zakresie metodologii badań językoznawczych oraz poszerzanie kompetencji związanych z wykorzystaniem narzędzi korpusowych i technologii przetwarzania języka naturalnego w badaniach nad językiem. Istotnym elementem tych pobytów było również prowadzenie zajęć dydaktycznych oraz prezentowanie własnych doświadczeń badawczych i dydaktycznych.

5.2.5. Oddział Krakowski Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego

Moja działalność w Oddziale Krakowskim Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego wiąże się z uczestnictwem w posiedzeniach oraz wygłoszeniem wykładu pt. *Rola wskaźników ilościowych w językowej charakterystyce tekstów* razem z prof. dr hab. Markiem Ruszkowskim (08.04.2025 r.). Wykład odnosił się do zrealizowanych przez nas badań nt. wskaźników językowych, które zostały opublikowane w 5 artykułach oraz 1 monografii naukowej. Udział w działalności Oddziału Krakowskiego Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego stanowił zatem formę prezentowania i upowszechniania wyników własnych badań w środowisku językoznawczym, a także wymiany doświadczeń i dyskusji naukowej.

5.2.6. Kieleckie Towarzystwo Naukowe

Od 2019 r. jestem członkinią Kieleckiego Towarzystwa Naukowego. W ramach tej współpracy byłam współredaktorką dwóch tomów monografii:

- *Język w przestrzeni literackiej, medialnej, politycznej*, red. M. Marczewska, K. Ostrowska, M. Kwaśniewska, Kielce: Kieleckie Towarzystwo Naukowe; Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, 2021.
- *Język w przestrzeni kulturowej, publicznej, politycznej*, red. M. Marczewska, K. Ostrowska, M. Kwaśniewska, Kielce: Kieleckie Towarzystwo Naukowe, 2023.

Pełnienie funkcji współredaktorki obejmowało udział w pracach koncepcyjnych i redakcyjnych nad tomami, w tym współpracę z autorami oraz przygotowanie publikacji do wydania. Aktywność ta stanowi element mojego zaangażowania w rozwój i integrację środowiska językoznawczego oraz upowszechnianie wyników badań naukowych.

5.2.7. Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP w Kielcach

W latach 2020-2022 byłam redaktorką i współredaktorką tematyczną 5 numerów czasopism:

- *W kręgu reportażu*, red. K. Ostrowska (seria: „Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej: Zeszyty Kieleckie", półrocznik. R. 4 (66), nr 1), Kielce: Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 2020.
- *Język polski jako obcy*, red. K. Ostrowska (seria „Język Polski w Szkole Podstawowej. Zeszyty Kieleckie. R. 5 (67) nr 1). Kielce: Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 2021.
- *W świetle glottodydaktyki,* red. K. Ostrowska (seria: „Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. Zeszyty Kieleckie" R. 5 (67) nr 1), Kielce: Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 2021.
- *Nauka zdalna i hybrydowa,* red. K. Ostrowska, M. Gryboś (seria: „Język Polski w Szkole Podstawowej. Zeszyty Kieleckie" R. 5 (67) nr 2), Kielce: Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 2022.
- *Wokół zagadnień kształcenia zdalnego*, red. K. Ostrowska (seria: „Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. Zeszyty Kieleckie" R. 5 (67) nr 2, Kielce: Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 2022.

Dodatkowo w latach 2021-2022 byłam redaktorką naczelną czasopisma „Język Polski w Szkole Podstawowej. Zeszyty Kieleckie" oraz „Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. Zeszyty Kieleckie" Wydawnictwa Pedagogicznego ZNP w Kielcach.

Pełnienie funkcji redaktorskich obejmowało pracę nad doborem i opracowaniem tematyki poszczególnych numerów, współpracę z autorami oraz udział w procesie przygotowania materiałów do publikacji. Działalność ta pozwoliła mi na aktywne uczestnictwo w kształtowaniu profilu tematycznego czasopism oraz upowszechnianie wiedzy z zakresu językoznawstwa, glottodydaktyki i dydaktyki języka polskiego. Szczególnie istotnym obszarem mojej działalności redakcyjnej była problematyka języka polskiego jako obcego oraz wykorzystania nowych form organizacji procesu kształcenia, w tym nauczania zdalnego

i hybrydowego. Funkcja redaktorki naczelnej wiązała się ponadto z odpowiedzialnością za kształt merytoryczny i organizacyjny czasopism oraz koordynowanie prac związanych z przygotowaniem kolejnych numerów.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

6.1. Osiągnięcia dydaktyczne

Moje osiągnięcia dydaktyczne po uzyskaniu stopnia doktora w 2020 r. koncentrują się wokół: opieki nad kołem naukowym Forum Młodych Humanistów, prelekcji podczas Dni Jakości Kształcenia, realizacji lektoratów języka polskiego jako obcego oraz egzaminów na poziomie B1 z JPJO. Należy podkreślić, że zostałam dwukrotnie wyróżniona Nagrodą Rektora za osiągnięcia dydaktyczne w roku akademickim 2021/2022 oraz 2022/2023.

6.1.1. Opieka nad kołem naukowym Forum Młodych Humanistów

Od października 2020 r. do czasu obecnego pełnię funkcję opiekunki interdyscyplinarnego koła naukowego Forum Młodych Humanistów zrzeszającego studentów, doktorantów i młodych doktorów realizujących badania w następujących dyscyplinach: językoznawstwo, literaturoznawstwo, historia.

Od początku istnienia koło naukowe zrealizowało:

a) debaty oksfordzkie:
- warsztaty dla studentów i doktorantów przy współpracy z Krakowskim Stowarzyszeniem Mówców (21.03.2021 r.);
- debatę oksfordzką podczas Dni Jakości Kształcenia (27.04.2021 r.); teza debaty: „Nowoczesne metody nauczania są bardziej skuteczne niż tradycyjne";
- debatę oksfordzką podczas Dnia Otwartego na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (01.04.2022 r.), teza debaty: *Podejście interdyscyplinarne jest niezwykle ważne w procesie uczenia się i nauczania*;

b) cykl spotkań naukowych pn. *Prelekcje Młodych Humanistów* – łącznie 32 odczyty:
- w 2021 r. 5 prelekcji (Huiling Zhang; Monika Gryboś, Piotr Raczyński, Krystian Łata, Patrycja Kubicha);
- w 2022 r. 6 prelekcji (Natalia Walkowiak, Katarzyna Ostrowska, Monika Żelazna, Monika Gryboś, Natalia Woźniak, Aleksandra Sędłakowska);

- w 2023 r. 6 prelekcji (Paweł Pryt, Dominika Jaskólska, Damian Kozłowski, Katarzyna Ostrowska, Paweł Łyżwiński, Patrycja Kubicha);
- w 2024 r. 7 prelekcji (Agnieszka Kondrak, Aleksandra Kobiałka, Mariusz Heliński, Anna Sobieraj, Łukasz Ospara, Karol Miernik, Damian Kozłowski);
- w 2025 r. 5 prelekcji (Agnieszka Osmoła, Sylwia Kałuża, Dorota Bajur-Krawiecka, Arina Sydorkina, Karol Miernik);
- w 2026 r. 3 prelekcje (Rebecca Reina Reque, Anita Jagun, Paweł Pryt);

c) publikacje w czasopismach naukowych Wydawnictwa Pedagogicznego ZNP – łącznie 24 artykuły naukowe:

- 2 artykuły (Moniki Żelaznej, Patrycji Kubichy) – *W kręgu reportażu* (seria: „Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej: Zeszyty Kieleckie");
- 5 artykułów (Patrycja Kubicha, Monika Żelazna, Piotr Raczyński, Anita Skóra, Huling Zhang) – *Język polski jako obcy* (seria „Język Polski w Szkole Podstawowej. Zeszyty Kieleckie");
- 3 artykuły (Anita Skóra, Patrycja Kubicha, Monika Żelazna) – *W świetle glottodydaktyki,* red. K. Ostrowska (seria: „Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. Zeszyty Kieleckie");
- 9 artykułów (Monika Gryboś, Mariusz Heliński, Patrycja Kubicha, Krystian Lata, Monika Żelazna) – *Nauka zdalna i hybrydowa* („Język Polski w Szkole Podstawowej. Zeszyty Kieleckie");
- 5 artykułów (Monika Gryboś, Monika Żelazna, Anita Jagun, Huiling Zhang) – *Wokół zagadnień kształcenia zdalnego* (seria: „Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. Zeszyty Kieleckie").

Pełnienie funkcji opiekunki koła obejmuje wspieranie studentów, doktorantów i młodych doktorów w rozwijaniu zainteresowań naukowych, inicjowaniu i organizowaniu przedsięwzięć naukowych oraz popularyzatorskich, a także konsultowanie podejmowanych przez członków koła projektów badawczych i publikacyjnych. Szczególną wagę przywiązuję do tworzenia warunków do wymiany doświadczeń pomiędzy przedstawicielami różnych dyscyplin humanistycznych oraz do rozwijania kompetencji związanych z przygotowywaniem i prezentowaniem wyników badań naukowych. Działalność koła stanowi również przestrzeń integracji środowiska młodych badaczy oraz ich przygotowania do aktywnego uczestnictwa w życiu naukowym. Rezultatem tej działalności jest systematyczne angażowanie członków

koła w działalność naukową, czego wymiernym przejawem są m.in. organizowane spotkania naukowe oraz publikacje przygotowywane przez członków koła.

6.1.2. Prelekcje podczas Dni Jakości Kształcenia

Omawiana aktywność wiąże się z doskonaleniem dydaktyki akademickiej oraz upowszechnianiem dobrych praktyk dydaktycznych w środowisku Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Na zaproszenie Prorektor ds. Kształcenia trzykrotnie prowadziłam referaty podczas Dni Jakości Kształcenia, poświęcone zagadnieniom glottodydaktyki, funkcjonowaniu Szkoły Doktorskiej oraz wykorzystaniu narzędzi cyfrowych w badaniach i dydaktyce akademickiej.

Wystąpienia miały charakter szkoleniowo-popularyzatorski i były skierowane do nauczycieli akademickich oraz doktorantów. Ich celem było przedstawienie rozwiązań wspierających proces kształcenia, wymiana doświadczeń dydaktycznych oraz popularyzacja nowoczesnych metod pracy akademickiej.

27.04.2021 r. – *Język polski w perspektywie glottodydaktycznej. Między błędami językowymi w grupach ukraińskojęzycznych a trudnościami w nauczaniu grup chińskojęzycznych* (wspólnie z dr hab. Stanisławem Cyganem, prof. UJK).

26.05.2025 r. – *Szkoła Doktorska w pigułce – aspekty praktyczne*.

25.05.2026 r. – *Korpusomat w badaniach naukowych – praktyczne podejście.*

6.1.3. Lektoraty języka polskiego jako obcego

W ramach przedsięwzięć glottodydaktycznych w Centrum Kultury i Języka Polskiego:

a) corocznie prowadziłam zajęcia dydaktyczne:
- lektoraty języka polskiego jako obcego dla grup chińskojęzycznych – 180 h na poziomie A1 (12.2020–06.2021 r.); 180 h na poziomie A2 (10.2020–06.2021);
- lektoraty języka polskiego jako obcego dla studentów pochodzenia ukraińskiego – 180 h na poziomie B1 (10.2021–06.2022 r.);
- przedmioty: *Basic Polish*, *Polish for Medicine*, *Polish Communication Skills for Medicine* dla studentów kierunku English Division (od 10.2021 r. do czasu obecnego);
- przedmiot *Wprowadzenie do glottodydaktyki polonistycznej* dla studentów kierunku filologia polska (od 10.2022 r.);

b) byłam lektorką języka polskiego w ramach:

- kursu języka polskiego dla stypendystów Programu Stypendialnego Rządu RP im. Konstantego Kalinowskiego w ramach umowy nr 7/RKJP/KK/2021 (01.2021–09.2021 r., 30 h na poziomach A1 – B2 z grupą z Białorusi);
- kursu języka polskiego dla stypendystów Programu Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej „Solidarni z Ukrainą" w ramach umowy nr BPS/UKR/2022/1/00062/U/00001 (01.2022–09.2022 r., 45 h na poziomach A1 – A2 z grupą z Ukrainy);
- kursów języka polskiego jako obcego wraz z organizacją egzaminów certyfikatowych realizowanych w ramach usługi zleconej w projekcie pn. „Świętokrzyskie dla Ukrainy" w ramach POWER finansowanego ze środków EFS na lata 2014–2020 skierowanego dla obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z konfliktem zbrojnym z Federacją Rosyjską (21.11.2022–30.06.2023 r., 4 grupy z Ukrainy po 120 h na poziomie B1);

c) przeprowadziłam kurs języka polskiego jako obcego dla nauczycieli (21.03–24.03.2022 r.);

d) zrealizowałam moduł edukacyjny w projekcie „Kierunek przyszłość – Starachowicki Program Rozwoju Lokalnego" finansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014–2021; działanie 3.1. Integracja cudzoziemców ze społecznością lokalną; przedsięwzięcie 3.1.1. – opracowanie i wdrożenie kompleksowego modelu integracji cudzoziemców; zadanie 3, opracowanie modelu integracji cudzoziemców – koszty opracowania treści modułów do Multifukcjonalnego Serwisu Mobilnego (01.05–30.06.2023 r.); do celów modułu edukacyjnego należały:
   - przybliżenie systemu edukacji w Polsce,
   - prezentacja wskazówek dla cudzoziemców z Ukrainy,
   - utworzenie edukacyjnej mapy Starachowic,
   - przedstawienie możliwości potwierdzania wykształcenia ukraińskiego w Polsce.

6.1.4. Poświadczanie znajomości JPJO i certyfikacja

W latach 2021–2024 zasiadałam w Komisji ds. Znajomości Języka Polskiego w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz ustalenia zasad potwierdzania znajomości języka polskiego przez cudzoziemców podejmujących studia prowadzone w języku polskim. Komisja była powoływana przez Rektora UJK, a jej zadaniem było potwierdzanie

znajomości języka polskiego przez cudzoziemców ubiegających się o podjęcie studiów prowadzonych w języku polskim.

W ramach prac Komisji uczestniczyłam w weryfikacji kompetencji językowych kandydatów na studia, obejmującej egzamin w formie pisemnej i ustnej, a także w ocenie wyników egzaminów i podejmowaniu decyzji dotyczących potwierdzenia znajomości języka polskiego. Egzamin zakończony wynikiem pozytywnym stanowił podstawę do wydania kandydatowi zaświadczenia potwierdzającego znajomość języka polskiego.

W latach akademickich 2022/2023 oraz 2023/2024 pełniłam funkcję egzaminatorki podczas państwowych egzaminów certyfikatowych z języka polskiego jako obcego organizowanych przez Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach na mocy decyzji Ministra Edukacji i Nauki nr 5/DWM/2023, we współpracy z Państwową Komisją do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego.

W ramach prac zespołu egzaminacyjnego przeprowadzałam część ustną egzaminu oraz uczestniczyłam w ocenie części pisemnej. Dokonywałam oceny wszystkich sprawności językowych podlegających certyfikacji na poziomie B1 (rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, poprawność gramatyczna, pisanie i mówienie), zgodnie z obowiązującymi kryteriami Państwowej Komisji.

Wymienione aktywności stanowiły istotny element mojej działalności dydaktycznej w obszarze glottodydaktyki polonistycznej i praktycznej oceny kompetencji językowych osób uczących się języka polskiego jako obcego.

6.2. Osiągnięcia organizacyjne

Zrealizowane przeze mnie działania organizacyjne koncentrują się wokół: funkcji kierowniczych, koordynowania projektami, organizacji i jakości kształcenia, umiędzynarodowienia Szkoły Doktorskiej, działalności w komisjach i zespołach uczelnianych oraz organizacji ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji naukowych. Należy podkreślić, że zostałam wyróżniona Nagrodą Rektora za osiągnięcia organizacyjne w roku akademickim 2024/2025.

6.2.1. Funkcje kierownicze

Od października 2024 r. pełnię funkcję Zastępcy Dyrektora Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, w ramach której współzarządzam działalnością Szkoły Doktorskiej, koordynuję proces kształcenia doktorantów, przygotowuję

Szkołę Doktorską do ewaluacji jakości kształcenia realizowanej przez Komisję Ewaluacji Nauki, biorę udział w przygotowywaniu i wdrażaniu zmian programu kształcenia, realizuję działania na rzecz umiędzynarodowienia Szkoły Doktorskiej (Forum Doktorantów, European Doctoral Day, Komisja STER NAWA), podejmuję decyzje dot. dokumentacji przebiegu kształcenia, oceny śródokresowej, przedłużenia terminu złożenia rozprawy doktorskiej, zawieszenia kształcenia w Szkole Doktorskiej, realizacji szkoleń dla doktorantów dot. tworzenia indywidualnych planów badawczych, dokumentacji do oceny śródokresowej, szkoleń dla przewodniczących i sekretarzy nt. przebiegu rekrutacji.

Od 01.10.2020 do 31.08.2024 r. pełniłam funkcję Zastępcy Kierownika Centrum Kultury i Języka Polskiego Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. W ramach tej funkcji uczestniczyłam w zarządzaniu działalnością Centrum oraz w planowaniu i koordynowaniu przedsięwzięć dydaktycznych, organizacyjnych i promocyjnych związanych z nauczaniem języka polskiego jako obcego oraz popularyzacją języka i kultury polskiej. Moja działalność obejmowała współtworzenie i realizację programów skierowanych do cudzoziemców, współorganizację kursów języka polskiego jako obcego, koordynację działań związanych z państwowymi egzaminami certyfikatowymi oraz udział w przygotowywaniu i realizacji projektów krajowych i międzynarodowych prowadzonych przez Centrum, tj. Programu Stypendialnego Rządu RP im. Konstantego Kalinowskiego, Programu NAWA „Solidarni z Ukrainą", „Świętokrzyskie dla Ukrainy" (POWER, EFS na lata 2014–2020), „Kierunek przyszłość – Starachowicki Program Rozwoju Lokalnego" (Norweski Mechanizm Finansowy 2014–2021).

6.2.2. Koordynowanie projektów

W 2021 r. uzyskałam finansowanie w ramach programu „Doskonała Nauka". Dofinansowanie obejmowało wydanie książki pt. *Reportaż książkowy w świetle językoznawstwa statystycznego. Składnia, styl gatunek*. Oprócz spraw merytorycznych związanych z publikacją zajmowałam się także koordynowaniem zadań, składaniem raportów rocznych oraz końcowego z realizacji całości projektu (15.11.2021–14.09.2023 r.). Projekt został w całości zaakceptowany przez Ministerstwo oraz rozliczony pod względem finansowo-merytorycznym.

Od 01.09.2023 do 31.08.2025 r. byłam kierownikiem projektu popularyzującego wyniki badania nad językiem reportażu pn. *Akademia Młodych Reportażystów* w ramach programu „Społeczna Odpowiedzialność Nauki II" (Ministerstwo Edukacji i Nauki). W ramach kierowania projektem od strony formalnej i merytorycznej:

- zrealizowałam promocje i spotkania z uczniami i nauczycielami w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych (m.in. Zespół Szkół Katolickich im. św. S. Kostki, II LO im. J. Śniadeckiego w Kielcach, I LO im. S. Żeromskiego w Kielcach, LO im. J. Piłsudskiego w Kielcach, VI LO im. J. Słowackiego w Kielcach, III LO z Odziałami Integracyjnymi im. Cypriana Kamila Norwida w Kielcach, LO im. św. Jadwigi Królowej, IV LO w Kielcach, Zespół Szkół Ekonomicznych w Kielcach, ul. Gen. M. Langiewicza, Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Kielcach, SP im. T. Kościuszki w Kielcach, SP nr 28 w Kielcach, SP nr 15 w Kielcach, SP Integracyjna nr 11 im. Bohaterów Warszawy w Kielcach, SP nr 32 w Zespole Szkolno--Przedszkolnym nr 1 w Kielcach, SP nr 32 im. J. Kusocińskiego w Kielcach, SP nr 8 w Kielcach, SP Integracyjna im. Bohaterów Warszawy nr 11 w Kielcach);
- zrealizowałam kampanie informacyjne w mediach społecznościowych oraz lokalnych mediach (m.in. Radio Em, Radio Kielce, Radio Fraszka, Radio Record, TVP3 Kielce);
- pozyskałam patronaty honorowe (m.in. Ministra Edukacji i Nauki, Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Prezydenta Miasta Kielce, Marszałka Województwa Świętokrzyskiego, Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty, Młodzieżową Radę Miasta Kielce), a także medialne (m.in. TVP3 Kielce, Radio Em, Radio Kielce, Radio Rekord);
- przeprowadziłam rekrutacje do I (61 uczniów) oraz II edycji projektu (61 uczniów);
- zaprosiłam do współpracy dziennikarzy Radia Em oraz pracowników Uniwersyteckiego Centrum Mediów, którzy zrealizowali cykl warsztatów nt. muzyki, fotografii, wydarzeń sportowych, pracy w telewizji;
- zorganizowałam 2 wykłady inauguracyjne (1. edycja: *Przestrzenie reportażu – między dyskursem medialnym a literackim*, prof. dr hab. B. Wojciechowska; 2. edycja: pn. *Bo najważniejszy jest człowiek i jego historia. Reportaż – wybrane zagadnienia*, dr hab. Aleksandra Lubczyńska, prof. UJK)
- zorganizowałam 2 Prelekcje Młodych Reportażystów, tj. konferencje wieńczące poszczególne edycje, w ramach których prezentowane były najlepsze reportaże radiowe uczestników projektu.

Raporty roczne za lata 2023 oraz 2024 zostały przyjęte przez Ministerstwo oraz rozliczone pod względem finansowo-merytorycznym.

Od 01.11.2024 r. objęłam funkcję koordynatora projektu „Wiedza to potęga" (FERS/EFS+), w ramach którego realizuję od strony formalnej następujące zadania:

- zasiadam w komisji rekrutacyjnej dla pracowników i doktorantów do realizacji zagranicznych i krajowych wyjazdów studyjnych, staży naukowych, specjalistycznych szkoleń, konferencji naukowych, warsztatów;
- nadzoruję procesu promocyjny i informacyjny na temat projektu;
- nadzoruję organizację obligatoryjnych szkoleń z zakresu zielonej transformacji, kompetencji cyfrowych, nowoczesnych metod nauczania;
- nadzoruję organizację fakultatywnych szkoleń z obsługi programu Statistica, infrastruktury CLARIN-PL;
- nadzoruję sprawy formalne związane z budżetem projektowym;
- nadzoruję proces składania wniosków o finansowanie oraz raportów.

6.2.3. Organizacja i jakość kształcenia

Od 09.10.2024 r. pełnię funkcję Przewodniczącej Komisji ds. Jakości Kształcenia w Szkole Doktorskiej, w ramach której:

- organizuję działalność proceduralną (tj. zmiany w Regulaminie Szkoły Doktorskiej, Regulaminie Rekrutacji, procedurach hospitacji, tworzenie programów kształcenia, proces ankietyzacji);
- organizuję działalność przygotowującą do ewaluacji jakości działalności naukowej i jakości kształcenia w SD (tj. szkolenie z radną prawnym z Fundacji dla Nauki, raport dotyczący Regulaminu Szkoły Doktorskiej przygotowany przez Fundację dla Nauki, raport samooceny w jęz. pol. i ang. dla Komisji Ewaluacji Nauki);
- organizuję działalność popularyzującą jakość kształcenia (tj. włączenie w Dni Jakości Kształcenia, współorganizacja Forum Doktorantów, szkolenia dla kandydatów do SD, dla przewodniczących i sekretarzy komisji rekrutacyjnych SD, dla doktorantów w sprawie oceny śródokresowej).

Od 10.10.2024 r. pełnię funkcję członkini Rady Naukowej Szkoły Doktorskiej, w ramach której następuje wydawanie opinii w sprawie: przyznania Nagród Rektora dla doktorantów, finansowania projektów dla doktorantów, zasad rekrutacji do Szkoły Doktorskiej, wprowadzenia programu kształcenia Szkoły Doktorskiej, podejmowania współpracy międzynarodowej w ramach umów Cotutelle, raportu samooceny dla Komisji Ewaluacji Nauki.

Od 10.2024 r. pełnię funkcję członkini Zespołu ds. uzupełniania efektów uczenia się na poziomie 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (zał. nr 2 do uchwały Senatu nr 27/2025). Celem

Zespołu jest organizacja i przeprowadzenie wymaganych egzaminów, z wyłączeniem egzaminu z dyscypliny, w której Kandydat ubiega się o nadanie stopnia doktora, a następnie wydanie zaświadczenia potwierdzającego realizację efektów uczenia się na poziomie 8 PRK.

Od 10.2024 r. do 04.2026 r. brałam udział w opracowaniu i zmianie programu kształcenia Szkoły Doktorskiej ze szczególnym uwzględnieniem dyscypliny językoznawstwo (Uchwały nr 23/2026 Senatu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 26.03.2026 r. oraz 28 /2026 z dnia 30.04.2026 r.). Odpowiadałam za przygotowanie dokumentacji związanej z procesem zmian programu kształcenia, w tym projektów uchwał, załączników programowych oraz dokumentów procedowanych przez organy uczelni. Koordynowałam prace nad przygotowaniem programu, prowadziłam uzgodnienia z przedstawicielami poszczególnych dyscyplin oraz czuwałam nad przebiegiem procesu legislacyjnego, którego efektem było przyjęcie nowego programu kształcenia przez Senat UJK. Zakres wprowadzonych zmian obejmował aktualizację programu kształcenia, dostosowanie efektów uczenia się i oferty dydaktycznej do obowiązujących przepisów oraz potrzeb doktorantów, a także rozwój elementów wspierających umiędzynarodowienie i podnoszenie jakości kształcenia w Szkole Doktorskiej.

Od 07.10.2021–31.08.2024 r. byłam członkinią Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia dla kierunku filologia polska. W ramach prac Zespołu uczestniczyłam w działaniach związanych z zapewnianiem i doskonaleniem jakości kształcenia na kierunku filologia polska. Do zakresu moich obowiązków należało: opiniowanie tematów prac licencjackich i magisterskich, kandydatur promotorów i recenzentów, a także udział w pracach dotyczących monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia zgodnie z obowiązującym systemem zapewniania jakości kształcenia na UJK.

Od 09.2023 r. do 09.2026 r. pełniłam funkcję opiekuna studentów I stopnia kierunku filologia polska. W ramach tej funkcji sprawowałam opiekę organizacyjną i merytoryczną nad studentami, wspierałam ich w sprawach związanych z przebiegiem studiów, współpracowałam ze starostą roku oraz pracownikami administracyjnymi Instytutu, a także uczestniczyłam w rozwiązywaniu bieżących problemów dotyczących organizacji procesu kształcenia i adaptacji studentów do funkcjonowania w środowisku akademickim.

6.2.4. Umiędzynarodowienie Szkoły Doktorskiej

Od 01.09.2024 r. jestem członkinią Komisji STER NAWA (kierownictwo projektowe), w kramach której prowadzona jest rekrutacja spośród najlepszych doktorantów. Dodatkowo do moich obowiązków należy m.in. monitorowanie współpracy z zagranicznymi ekspertami z dyscypliny językoznawstwa, którzy przeprowadzili wykłady i kursy dla doktorantów Szkoły Doktorskiej, tj.:

- prof. Elena Gómez Parra z University of Córdoba, wykład pt. „Knowledge in Dialogue: Intersections of Science and Humanities in Modern Research" (06.2026);
- prof. Marina Dossena z Uniwersytetu w Bergamo kurs pt. „Glimpses into Scottish Studies Today: Language, letters and the socio-historical dimension" (03.2026);
- prof. Ingrid Tieken-Boon van Ostade (Leiden University Centre for Linguistics, Uniwersytet w Lejdzie), wykład pt.: „Wills in Jane Austen's family: close-reading and historical text types" (06.2025).

Rozwój umiędzynarodowienia Szkoły Doktorskiej wiąże się także z wyjazdem studyjnym do Facultad de Filosofia y Letras dotyczącym współpracy w zakresie nauk humanistycznych pomiędzy Uniwersytetem w Cordobie (Hiszpania) a Uniwersytetem Jana Kochanowskiego w Kielcach (22.02–29.02.2026 r.), zrealizowanym wspólnie w zespole składającym się z Dyrektora Szkoły Doktorskiej (prof. dr hab. Francesco Giacosa), Zastępcy Dyrektora Szkoły Doktorskiej (dr Katarzyna Ostrowska), Prodziekana ds. współpracy międzynarodowej Wydziału Humanistycznego (dr Sylwester Łodej), promotorki doktorantki z ramienia UJK (dr Monika Łodej), sfinansowanym ze środków programu STER NAWA.

Wyjazd przyczynił się do finalizacji umowy Cotutelle pomiędzy UJK a Uniwersytetem w Cordobie umożliwiającej zdobycie dwóch dyplomów doktorskich z obu Uczelni i odbywanie kształcenia doktorskiego na obu uczelniach (spotkanie z Dyrektorem Programu Doktorskiego, prof. Sergio Castro-Garcíą oraz prof. Eleną Gómez Parrą);

W maju 2026 r. współorganizowałam European Doctoral Day w ramach ogólnoeuropejskiej inicjatywy promującej osiągnięcia młodych naukowców oraz rozwój kształcenia doktorantów. W ramach wydarzenia odbyły się: prezentacje najlepszych prac doktorskich wyróżnionych w ramach konkursu „Świętokrzyski Racjonalizator", spotkania z absolwentami Szkoły Doktorskiej (będącymi członkami projektów europejskich), dyskusja o relacji doktorant – promotor.

6.2.5. Działalność w komisjach, zespołach eksperckich, organach doradczych

Od 11.02.2021 r. do 2023 r. byłam członkinią Instytutowego Zespołu Ewaluacyjnego Dyscypliny Językoznawstwo. W ramach prac Zespołu uczestniczyłam w działaniach związanych z przygotowaniem i monitorowaniem procesu ewaluacji jakości działalności naukowej w dyscyplinie językoznawstwo, w szczególności w zakresie analizy i oceny dorobku naukowego oraz działań podejmowanych na rzecz właściwego przygotowania jednostki do procesu ewaluacji.

Od 12.08.2021 r. zasiadam w Uczelnianej Komisji Antymobbingowej i Antydyskryminacyjnej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. W ramach działalności Komisji uczestniczę w realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem zjawiskom mobbingu i dyskryminacji w środowisku akademickim oraz wspieraniem działań służących zapewnianiu bezpiecznych i równych warunków pracy i studiowania.

10.05.2021 r. byłam członkinią komisji konkursowej Uniwersytetu Warszawskiego do przeprowadzenia konkursu na stanowisko lektora w grupie pracowników dydaktycznych w Zakładzie Języków i Kultur Słowiańskich w Instytucie Slawistyki Zachodniej i Południowej na Wydziale Polonistyki. Udział w pracach Komisji obejmował ocenę kandydatów w postępowaniu konkursowym oraz udział w procedurze wyboru kandydata na stanowisko lektora.

W 2023 r. zostałam powołana na członkinię Rady Doradczej Krajowej Reprezentacji Doktorantów. W ramach działalności Rady uczestniczyłam w pracach o charakterze konsultacyjnym i doradczym dotyczących funkcjonowania szkolnictwa wyższego i kształcenia doktorantów oraz reprezentowania interesów środowiska doktoranckiego.

Dodatkowo od początku mojej działalności byłam związana z Polską Komisją Akredytacyjną jako ekspertka ds. studenckich (01.2018–06.2020 r.), a następnie sekretarz zespołu oceniającego (od 07.2020 r.). W pierwszym okresie moja działalność obejmowała analizę i ocenę kwestii związanych z funkcjonowaniem studentów w ramach ocenianych jednostek, w szczególności warunków i organizacji procesu kształcenia oraz rozwiązań dotyczących udziału studentów w życiu uczelni. Natomiast jako sekretarz zespołu oceniającego odpowiadam za organizacyjne, formalne i logistyczne przygotowanie prac zespołu, w tym koordynację obiegu dokumentacji, kontakt z ocenianą uczelnią oraz organizację przebiegu postępowania oceniającego. Do moich zadań należy również współtworzenie, korekta i redakcja raportu z oceny programowej, w tym weryfikacja jego strony merytorycznej i formalnej, a także współpraca z członkami zespołu oceniającego przy opracowywaniu

końcowej wersji dokumentu. Funkcja ta wymaga łączenia kompetencji organizacyjnych, analitycznych i eksperckich oraz sprawnego koordynowania współpracy pomiędzy członkami zespołu a przedstawicielami ocenianej uczelni.

Pełnienie powyższych funkcji pozwoliło mi na zdobycie doświadczenia w zakresie oceny działalności naukowej, zapewniania jakości kształcenia, pracy w zespołach eksperckich oraz udziału w procesach organizacyjnych i decyzyjnych związanych z funkcjonowaniem instytucji akademickich

6.2.6. Organizacja konferencji naukowych

Od 2020 r. w ramach prac komitetów naukowych i organizacyjnych uczestniczyłam w przygotowaniu programów konferencji, organizacji sesji oraz zapewnianiu właściwego przebiegu obrad.

17–19.11.2020 r., Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Ogólnopolska Konferencja Naukowa *IV Forum Doktorantów Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach*, członkini komitetu naukowego.

17–18.11.2022 r., Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Język ojczysty w XXI wieku – system, edukacja, perspektywy* (*pamięci Profesora Michała Jaworskiego*), członkini komitetu organizacyjnego.

12.06.2025 r., Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Ogólnopolska Konferencja Naukowa *VIII Forum Doktorantów Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach*, członkini komitetu naukowego.

19.06.2026 r., Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Ogólnopolska Konferencja Naukowa *IX Forum Doktorantów Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach*, członkini komitetu naukowego.

6.3. Osiągnięcia popularyzujące naukę

Najważniejszym osiągnięciem związanym z popularyzacją nauki jest koordynowanie projektu oraz realizacja warsztatów reportażowych w ramach *Akademii Młodych Reportażystów* („SON II"; 01.09.2023–31.08.2025 r.). Autorski projekt miał za zadanie wdrożenie zrealizowanych przeze mnie badań nad językiem reportażu opisanych w 4 autorskich monografiach naukowych, tj. *Wprowadzenie do analizy składniowej na przykładzie wypowiedzeń reportażowych*; *Reportaż książkowy w świetle językoznawstwa*

statystycznego. Składnia, styl, gatunek; *Słownictwo wybranych polskich reportaży książkowych (2004-2018)*, T. 1: *Listy frekwencyjne*, T. 2: *Kwalifikacja tematyczna*.

Przeprowadziłam łącznie 452 h zajęć dydaktycznych z uczniami szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w ramach których uczestnicy:

- poznawali literackie i dokumentalne wyróżniki reportażu, reportażowe wykładniki stylu artystycznego, naukowego i publicystycznego;
- zrealizowali warsztaty m.in. na temat reportażowego obrazu Mołdawii w tekście *Jadąc do Babadag* A. Stasiuka, Japonii w reportażu pt. *Japoński wachlarz. Powroty* J. Bator, Kuby w tekście *Blondynka na Kubie. Na tropach prawdy i Ernesta Che Guevary* B. Pawlikowskiej;
- dyskutowali o twórczości reportażowej J. Hugo-Badera;
- brali udział w konsultacjach dotyczących pomysłów na ich własne reportaże;
- pisali własne krótkie reportaże, które następnie nagrywali w studiu Radia Fraszka;
- uczestniczyli w warsztatach debaty oksfordzkiej, uczyli się tego, w jaki sposób konstruować argumenty za i przeciw określonej tezie, a następnie nagrywali debatę w uczelnianym studiu telewizyjnym.

Rezultatami projektu są:

- ukończenie przez 106 uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych Akademii Młodych Reportażystów;
- zapoznanie młodzieży z aktywizującymi metodami naukowymi i efektami badań naukowych z dziedzin nauk humanistycznych i społecznych oraz dyscyplin naukowych: językoznawstwa, literaturoznawstwa, nauk o komunikacji społecznej i mediach;
- nabywanie kompetencji lingwistycznej przez uczestników warsztatu poprzez realizację odpowiednich ćwiczeń, a także metody debaty oksfordzkiej, wpływających na umiejętności pisarskie i oratorskie,
- doskonalenie przez młodzież ważnych sprawności mówienia i pisania, mających niebagatelny wpływ na dalszą ścieżkę kariery zawodowej (np. polonistycznej, dziennikarskiej, prawniczej, nauczania języków obcych, szkoleniowej),
- praktyczna realizacja reportaży, które zostały zaprezentowane w ramach Prelekcji Młodych Reportażystów, a następnie opublikowanie na stronie internetowej projektu,

- praktyczna realizacja debaty oksfordzkiej, która została zaprezentowana w ramach Prelekcji Młodych Reportażystów, a następnie opublikowana na stronie internetowej projektu.

Dodatkowo we wrześniu 2025 r. zostałam zaproszona do przeprowadzenia warsztatów literackich oraz udziału w komisji konkursu literackiego dla dzieci i młodzieży „Moja wakacyjna podróż" realizowanych w ramach projektu *Weź książkę. Poszerz horyzont – literackie podróże w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy Chmielnik* dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury, Chmielnickie Centrum Kultury, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Chmielnik.

W grudniu 2022 r. zostałam zaproszona do przeprowadzenia warsztatów na temat socjolektu młodzieżowego z uczniami ze Szkół Powiatowych w Łopusznie, Bodzentynie, Chęcinach oraz Chmielniku w Starostwie Powiatowym w Kielcach. W ramach warsztatów uczniowie poznali terminy związane z socjolektem, slangiem, językiem młodzieżowym, wspólnie z prowadzącą wymienili się informacjami dotyczącymi słów w ramach plebiscytu Młodzieżowego Słowa Roku PWN, a następnie realizowali ćwiczenia.

7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

Dodatkowo moje zaangażowanie w działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną potwierdzają otrzymane przeze mnie stypendia i nagrody, tj.:

a) przed uzyskaniem stopnia doktora:
   - Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia (na rok akademicki 2016/2017);
   - statuetka *Przyjaciel Studenta* w kategorii *Pomocna dłoń* w 2019 r.;
   - III miejsce w konkursie na najlepszy referat podczas XXVI Konferencji Studenckich Kół Naukowych *Człowiek i jego środowisko* w 2017 r. (UJK w Kielcach);
   - II miejsce w konkursie na najlepszy referat podczas XIV Konferencji Studenckich Kół Naukowych w 2015 r. (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach);

b) po uzyskaniu stopnia doktora:

- Nagroda indywidualna II stopnia za wyróżniające osiągnięcia dydaktyczne w roku akademickim 2021/2022;
- Nagroda indywidualna I stopnia za wyróżniające osiągnięcia dydaktyczne w roku akademickim 2022/2023;
- Nagroda indywidualna II stopnia za wyróżniające osiągnięcia organizacyjne w roku akademickim 2024/2025.

Katarzyna Ostrowska
.....

(podpis wnioskodawcy)